

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: **Ferster Géza** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Szilassy Zoltán** az OMGE. szerkesztő-úttársa.
Segéd-szerkesztő: **Fedák István**.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Felhívás a komlótermesztőkhez.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a f. évben is díjtalanul közvetíti a hazai komló értékesítését, saázi bizományosa útján, a mult évihez hasonló föltételek és módozatok mellett. A prospektust és komlószállítási szabályzatot az érdekelt törvényhatóságok, gazdasági egyesületek, községek és nagyobb természetűeknek az egyesület már megküldötte. Kivánatra részletesebb felvilágosítást ad az OMGE. igazgatósága, IX. Köztelek-u. 8. sz.

XXV. őszi luxuslővásár.

A budapesti Tattersall r. t. idei XXV. őszi luxuslővásárját 1903. évi szeptember hó 27., 28. és 29. napjain rendezi az Országos Magyar Gazdasági Egyesület védnöksége alatt a Tattersall istállóiban.

Ez a luxuslővásár is díjazással lesz egybekötve.

A vásár tervezetével készséggel szolgál a Tattersall titkári hivatala.

Huskivitel tengeri uton.

Az utóbbi időkben ugyszólván nap-nap után jelenik meg egy-egy közlemény, ugy a politikai napi, mint a gazdasági lapokban, melyekben szeltében-hosszában beszélnek nagyarányu huskivitelről. Sőt egyes angol vállalkozókkal folytatott tárgyalásokról is különféle verziók keringenek, melyek szerint állítólag a főváros lerületén holmi nagyszabásu husszállító-vágóhid tételülne.

E közlemények egytől-egyig igen természetesen a szárazföldi kiviteli utat jelzik a létesítendő husszállítás terrenumaképpen s tudtommal egy sem emlékezik meg arról, hogy Magyarországról tengeri uton is lehetne nagyszabásu husszállítást teremteni, teszem Angolország és Magyarország között.

Pedig ha közelebbi szemügyre vesszük Angolország huselelmezési módját és útját, csakhamar arra a sajátos tapasztalatra jutunk, hogy Anglia husszükségletének 90 százaléka rengeteg hosszú tengeri utat tesz meg s elenyésző csekély mennyiségű hus kerül például a londoni piacra, mely az angol határszélig szárazon futja meg az utat.

Ennek okai pedig a következők:

Angolország állattenyésztése minőségét illetőleg igen magas nivón áll, mennyiségi produkcióját illetőleg azonban, a fogyasztás nagy arányaihoz képest aránytalanul kicsiny, ugy, hogy azt, a saját termeléséből fedezni teljesen képtelen volna. Így tehát bevételre szorul. De honnan? A közvetlen szomszéd államok, Francia-, Német-, Svéd- és Norvégországok, noha szintén erősek az állattenyésztésben ugy mennyiség, mint minőség tekintetében, a szükséglet fedezetét illetőleg jórészt ugy vannak maguk is, mint Anglia, ugy, hogy az a kevés bevétel, ami a fentjelzett országokból az angol konzumpiacra kerül, nem elegendő a szükséglet fedezésére. Nem marad hátra más, mint felkeresni a legmesszebb fekvő országokat, esetleg földrészeket s onnan minden rendelkezésre álló technikai eszközzel a szükséges husmennyiséget, akár friss, akár fagyasztott, akár bizonyos módon már konzervált állapotban a konzum örökké éhes gyomrába szállítani.

Ha az érdekelt gazdaközönség figyelmét a tengeri uton való huskivitelre irányítom, ahhoz az alábbi körülmények adják az érthető magyarázatot.

Köztudomásu dolog, hogy Fiume város a régi közbágyhid helyére egy nagy, új és a modern igényeknek megfelelő közbágyhid építését határozta el, melynek munkálatai Vio Ferencz dr. polgármester fáradságot nem ismerő ügybuzgósága folytán megkezdődtek s amelynek munkálataira legközelebb még részletesen visszatérünk.

Amily sokan vannak, akik a huskivitel központját a fővárosban látják és természetesen találják, épp oly kevesen vannak, kik azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy Magyarországról

ról szószeros értelemben vett husexporttal, nagyban való kivitellel nem a fővárosból, de csak és kizárólag Fiuméből lehet komolyan foglalkozni. És ennek természetes okai vannak. Megszoktuk már azt, hogy kivitelünk, különösen állat és állati nyerterményeink Ausztriába, illetve Ausztrián át való átvitele legyen az egyedüli ut a boldogulásra és ennek kedvéért gyakorta zsebrevágjuk még ezeket a talán kevésbé indokolt forgalmi korlátozásokat is, melyeket — bár nem létezik erre ok a valóságban — külföldön fedezik fel a szállítás megnehezítésére s amelyekkel szemben teljesen védtelenül állunk. Nos, ha már ismételtelen kellett tapasztalnunk — s előreláthatólag a jövőbe fektetett reményeink sem nagyon kecsesgetők, — hogy állatkivitelünk elé nehéz akadályokat gördít a közvetlen, vagy közvetetten határos fogyasztó ország, talán ideje, hogy körültekintésünk oly kiviteli ut után, melyen minden, a fenn vázolt akadályoktól menten közvetlenül szállíthatjuk állatainkat, vagy azok husát a valódi nagy konzumra. Oda kell gravitálnunk minden erővel, hol árunkat a lehető legjobban és a legnagyobb haszonnal értékesíthessük. Mert akkor, midőn a londoni piacon az új-zeelandi, ausztráliai, argentiniai, északamerikai hus (és a dániai, mely talán a legbecsültebb ott — *Rovato*.) nemcsak hogy igen keresett produktum s így számottevő tényező, hanem egyenesen árszabályzó kulcs, akkor tekintve a magyar állat minőségét amazok felett, magunk részére is biztosíthatnánk épp oly fontos értékesítési piacot, mint a fentiek, de sőt jobbat is talán, mert azon előnyös helyzetben vagyunk, hogy a szállítási ut nagysága, az északamerikai kivételével, a mienk a legrövidebb (?) s így képesek vagyunk rövid idő alatt jelentékeny mennyiségű és jó kondícióban levő anyagot konzumra vinni.

Fiumében tehát megkezdődött a nagy, mondhatnám a fővárosi közbágyhid után az országban a legnagyobb, de mindenesetre valamennyi között a legtekélyesebb berendezésű közbágyhid építése. Nem is lehet feltételezni, hogy a fiumei közbágyhid tisztán csak a fiumei konzum számára volna szánva, hiszen annak ellátására

~ ~ Terményeink értékesítését, ~ ~
Erőtakarmánycikkek beszerzését

bizzuk a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetére, Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

Gazdáknak kivánatra bérmentve küldjük meg Terményértékesítési Feltételeinket.

a mostani is kezdetleges állapotában bár, többé-kevésbé megfelelne egy kis kibővítéssel. Egyenesen kidobott pénz volna az a félmillió, ha csak a fiumei konzum céljaira volna szentelve. Itt az intéző körök figyelme bizonyára a huskivitelre is számíthat és ezt természetesen találom. A jelenlegi szállítás, ami sajnos igen csekély tisztán csak a szomszéd tengerpartvidékre szorítkozik és ami még sajnosabb annak sem azon pontjaira, ahol valóban tömegesebb fogyasztásról van szó. Teszem például a háromnegyed órányira fekvő Abbazia sem mitőlünk felezi ezidőszerint husszükségletét, hanem Gráczból és Bécsből. És ennek oka igen egyszerű és világos. A fiumei közvágóhidra ugyanis kizárólag horvátországi, néha-néha az osztrák Veglia és Cherso szigeti apró marha kerül, melynek izomzatjai durvák, zsirszegények, kemények, szóval husa nagyon rágós, a husa tehát legkevésbé sem alkalmas olyan kivitelre, melynek anyaga finom hus, minőt például a magyar hizott marha szolgáltat. Egy másik és igen fontos ok az, hogy a hus az állat levágása után be nem hűthető, hanem a fogyasztó kénytelen a csak éppen kihűlt, néha alig néhány óras hus vásárolni. Tehát a husnak nincs ideje, hogy tejsavas erjedésbe menjen, hogy az izomrostok megfelelő puhulás után élvezhetőbbé volnának tehető. Szóval nagyon tapasztalható a *refrigeratorok* — hűtőkamarák — hiánya, ami különösen nyárban 30—35 fokos melegben elengedhetetlen kellék. És hogy ez mekkora kárt okoz a kivitelnek, azt azok tudnak legjobban megmondani, kik ismerik a refrigeratorok nagy előnyeit, amelyekről legközelebb szándékozom bővebben megemlékezni.

És dacára e kezdetleges állapotoknak, a fiumei tengeri huskivitel lassankint bár, de emelkedik, mert a szükséglet folytán egyrészt, másrészt pedig a magas husárak következtében Fiuméra van utalva. A tengeri uton behozott hus jelentékeny esést, a kivitel azonban elég tetemes emelkedést mutat.

	kivitel	behozatal
1901-ben	20,478 kg.	19,028 kg.
1902-ben	23,232 „	9,639 „

Minő más viszonyok, minő más kivitel várható rövid idő múlva — talán 8—10 hónap múlva — ha a közvágóhidra teljesen modern berendezéseivel a szakiparosok rendelkezésére áll.

És itt egy fontos fejezethez érkeztünk. Önkénytelenül is az a kérdés támad, hogy az épülő közvágóhidra mivel fogjuk táplálni? Honnan vesszük majd a szükséges állatmenyiséget a huskivitel beállítására? Mert arra gondolni sem lehet, hogy a horvátországi, vagy rövidség kedvéért nevezem a karszti állat husa kivitelképes volna és pedig egyrészt husának minősége és másrészt mennyiségének csekély volta miatt. Mert rendszeres kivitt, hajójáratot csak akkor lehet beállítani, ha a szükséges állatmenyiség határidőben biztosítottatik a kivinni szándékoltnak husmennyiséghez. A hajójáratok s a nagy konzum terminusra dolgoznak! Ez azonban csak akkor lesz lehetséges, ha a fiumei közvágóhíddal egy konzumvásár is kapcsolódik egybe, melyre az ország legtávolabbi eső részéből is lehessen kedvezményes viteldij-mérséklés mellett magyarországi első minő-

ségű állatokat értékesíteni. Vagyis más szóval adassék meg a lehetőség ahhoz, hogy a budapesti állatvásárról közvetlenül lehessen a fiumei kivitel-vágóhidra állatokat értékesíteni, anélkül azonban, hogy a hosszú vonalon felmerült viteldijak a hus árát még itthon jelentékenyen felvernék. Akkor kettős cél ölt testet. Teljesedésbe megy az a rég óhajtott vagy, hogy produktumainkat jól és biztosan elhelyezhessük a külföldi fogyasztó piacon, másodsor azáltal, hogy a hazai származású állatok kivitelét biztosítottuk, megakadályozzuk e külföldi származású állatoknak permanens invazióját. Mert a mostani viszonyok szerint a fiumei kereskedő vagy mérsáros hazai állatot a temérdek szállítási díj miatt képtelen vásárolni még akkor is, ha talán a husárak a budapesti piacon sokkal kedvezőbbek, mint például a Károlyvárosin vagy a szomszéd osztrák területen. Ennek természetes következménye aztán az az anomália, hogy Fiuméba csupa idegen származású állatokat hoznak levágásra! Már pedig a szóbanforgó huskivitelnél elsősorban a hazai anyag kivitelére kell gondolnunk.

Erre már jórészt a város is gondolt, ámbátor nem közvetlenül, hanem olyan értelemben, hogy a kivitelre levágott állatok husa után befizetett fogyasztási és más adónak 75 százalékát*) a kivitt igazoló bárcza bemutatása ellenében visszafizettetik. Hogy itt a hazai termékeknek első sorban kell a kedvezményt biztosítani, amelyhez hasonló különben aligha biztosít egy város is, az kétséget nem szenved. Ha tehát e fontos megkönnyítést már a város is megcselekszi a saját hasznának emelése szempontjából, akkor e törekvést megfelelő kedvezményadással illetékes szinten elő kell segíteni az országra eső haszon érdekében.

Szokatlan témát hoztam fel, szokatlan eszmét tárok az olvasó elé, de meg vagyok győződve róla, hogy az, aki csak egy pillantást vett a nagy konzum életére, az csakhamar belátja, hogy nekünk produktív államnak minden kiviteli utat és módot fel kell keresnünk annival is inkább, mert a szomszéd államok sokkal több nehézséggel is megbirkóznak, csak hogy termékeiknek biztos értékesítési piacot teremthessenek. Szerbia egy ugyszólván teljesen elszigetelt ország, közvetlenül keres összeköttetést a külföld piaczaival. Románia nagy kerülő uton törekszik huskivitelének teret biztosítani; Olaszországnak 55% viteldijmérséklést sikerült kieszközölnie Bolognából Londonba szállítandó 7000 koci élelmiszer szállításához s azonkívül Genua és London között refrigeratorokkal felszerelt hajójáratot állított be. Dánia, Németország, Észak-Amerika, Ausztrália, Argentína, Új-Zeeland, India stb. nagyszabású husexportjáról illetékesebben számolnak be nap-nap után. Hát nekünk nincs-e szabad utunk, a nagy fogyasztási piacokra? Nincs-e állandó hajójáratunk és ennek révén közvetlen összeköttetésünk a londoni piacczal, ahová a világ minden kulturállama gravitál.

Mire és kire várunk?

Beleg Lajos.

Csak egy pár szót akarok fűzni ezekről

*) Budapestén levágott és elszállított hus után a fogyasztási adót egészben visszatérítik. Rető.

— elismerem okos — fejtegetéséhez. Szomorú állapot, hogy ugy Fiumében, mint az egész magyar-horvát tengerparton sem jó hus, sem jó tejet nem lehet kapni és hogy ott vágóállatainknak és tejtermékeinknek mindaddig nem tudunk piacot és kelendőséget biztosítani, holott az osztrákok a szembenlevő Abba-ziát, Voloscát, az osztrák tengerpartot el tudják látni Gráczból, Bécsből stb. élelmiszerekkel. Pedig a nyári fűdőszezon alatt a magyar tejnek és magyar marhának és süldősertésnek elég tekintélyes konzuma nyílhatna ott meg.

Az, hogy Fiume város modern vágóhidat épít, a befizetett fogyasztási adónak (hus után) export esetén 3/4-részt visszatéríti, hogy talán élőállatokra kedvezményes fuvardíjat és talán gyors teheráruvonatok bevezetését fogja kérelmezni a magyar kormánytól, még mindig nem fogja odavonzani vágóállataink egy hányadát, ha az értékesítési viszonyok javítása iránt nem intézkedik. Én ugyan a londoni huskivitelben (pláne Fiuméből!) egyelőre tamáskodom, de biztos hiszem, hogy ugy az ottani huskonzum, mint a „punto franco“ (azaz a tengeri szabad kikötőben a hajók élelmészére) elég tekintélyes kvantumot köthetne le vágóállat élelmiszer főlöslégünkéből.

Az értékesítés kérdését csak ugy gondolnám megoldhatónak, ha valami hatalmasabb cég tenne Fiuméba exporturát és szervezné a kereskedelmet. Vágómarhákra gondolnám a budapesti marhavásárpénztárt, sertésekre az élelmiszerszállító r.-társaságot, husra, tojásra, tejszóra, vajra, baromfiakra stb.-re pedig a *Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetét*. Amíg az értékesítés-kérdését Fiume város meg nem oldja addig a létesítmények prosperitására reménye nem sok lehet.

Rovatvezető.

TAKARMANYOZAS.

Rovatvezető: Cselkó Istrán.

A vadgesztenye mint takarmány.

Az állítólag 325 év előtt Ázsiától hozták átplántált vadgesztenyefa nem tartozik ugyan az erdei faközé, de egyes helyeken mégis oly gyakori, hogy tetemes értékek mennek veszendőbe, ha pusztulni hagyjuk a gyümölcsét. Pedig nálunk ez a rendes és talán még sokáig rendes fog maradni, hacsak az a délvideki vállalkozó, a ki tudomásunk szerint a saját vidékén évente összeszedhető néhány ezer q. vadgesztenyét mint kesertelenített darát szándékozik forgalomba hozni, oda nem tereli a gazdák figyelmét, hogy ők is méltassák a gazdaságukban termő vadgesztenyét, amit ez a gyümölcs már csak azért is megérdemel, mert tetemes takarmányérték rejlik benne. Ugyanis Wolff 3'92, Weiske pedig 4'3 márkára becüli

a fáról lehetséges szabadon zási kísérlet 1899—1900 melyek az részletesen

A vadgesztenye szőr Bach midőn 1840-vel, mar etethető s nehezen, h mann tov dicséri a hizalt állat szilárd zsi sok tejet borjúkat rüségül betegségek Később emlékeznek Schwarzen következők ban egy- hogy a hizl beosztva, a

rés szá da vac

A szé darával s v vízzel lelo koronáért v el, a sulya végén 887

Ugyan ságban egy hogy vadge tönkölyt ad hónappal t koronáért v el s a suly Ugyane ga vadgeszteny 0'5 kg. szé gesztenyeda

Az ő vadgeszteny tokán a jub 1/3 kg. v naponta. A de miután egy nagy midőn arról félig zuzot egészben a ették a vad vérmérsékle 140 db ür hogy az áll tenyét, 0'75 kaptak, mel meg az áll

*) Beric und der Vers tät Halle. 19

MALOM- BERENDEZÉSEK **OLAJSAJTOK- ÉS GÉPEK** **KONKOLY- VÁLASZTOK**

KAPHATOK **BUDAPEST, V. KER., GRAEPEL HUGÓ** GÉPGYAROSNÁL **VÁCI-UT 40-46. SZ.**

a fáról lehulló friss vadgesztenye g-ját s ezért szabadon kivonatosan azokról a takarmányozási kísérletekről megemlékeznünk, melyeket 1899—1901-ben Halleben végeztek vele s melyek az ottani kísérleti állomás évkönyvében*) részletesen vannak leírva.

A vadgesztenye takarmányértékére legelőször Bachmann tette a gazdákat figyelmessé, midőn 1848-ban azt írta róla, hogy szarvassal, őzszel, marhával, juhval, kecskével s baromfival etethető s csupán a ló és sertés szokja meg nehezen, hacsak nem kesertelenítjük azt. Bachmann továbbá mint hizlaló s tejtakarmányt dicséri a vadgesztenyét, amennyiben a vele hizlalt állatok nemcsak sok zsirt raknak le, de szilárd zsirt s igen jó ízű húst, a tehének pedig sok tejet és sárga színű s édes ízű vajot s erős borjúkat nyernek utána; a vadgesztenye keserűségéről pedig azt is említi, hogy azzal bizonyos betegségek ellenében oltalmazhatjuk az állatokat.

Később (1877-ben) két hizlalási kísérletről emlékeznek meg a német szaklapok, melyek Schwarzenberg herczeg birtokain eszközölve, következőképp folytak le. A girovitzai gazdaságban egy ökröt hizlaltak 90 napig olyformán, hogy a hizlalást három harmincnapos időszakra beosztva, a következő takarmányt etették (kg.):

	I.	II.	III.
rétiszénát	5	7.5	7.5
szalmát	5	5	5
darát	1	0.5	—
vadgesztenyét	3.5	3.5	5

A szérának egy része megszeccsázva s a darával s vadgesztenyével összekeverve és sósvizel lelocsolva lett feleletve. Az ökr 400 koronáért vásároltatott s 650 koronáért adatott el, a sulya pedig a hizlalás kezdetén 625 s a végén 887 kg. volt.

Ugyanígy hizlaltak a postelbergi gazdaságban egy másik ökröt, de azzal az eltéréssel, hogy vadgesztenyére szoktatandó, eleintén sör-törkölyt adtak neki dara helyett s hogy két hónappal tovább hizlalták azt. Ez az ökr 460 koronáért vásároltatván, 760 koronáért adatott el s a sulya 700 kg.-ról 980 kg.-ra emelkedett. Ugyane gazdaságban a tenyészjuhok is kaptak vadgesztenyét, még pedig úgy, hogy darabonként 0.5 kg. széna, 0.75 kg. szalma s 0.25 kg. vadgesztenyedara képezte a takarmányukat.

Az ötvenes években Kinsky herczeg is vadgesztenyén teleltette egyik csehországi birtokán a juhokat s a kosoknak $\frac{1}{4}$, az üröknek $\frac{1}{8}$ kg. vadgesztenyét adott darabonként s naponta. A vadgesztenyét eleintén felaprózták, de miután ez lassan ment, később már csak egy nagy kőmozsárban zútlák azt szét, sőt midőn arról győződtek meg, hogy a juhok a félig zuzott vadgesztenyét is könnyen eszik, egészben adták nekik s azok így is szívesen ették a vadgesztenyét s állítólag nagyon élénk vérmérsékletet nyertek tőle. Ugyanígy 9 hétig 140 db ürüt is hizlaltak vadgesztenyével úgy, hogy az állatok darabonként 0.5 kg. vadgesztenyét, 0.75 kg. szénát és szükség szerint szalmát kaptak, mely takarmánytól sokkal jobban hiztak meg az állatok, mint a hogy azt remélni merték.

*) Berichte aus dem physiologischen Laboratorium und der Versuchsanstalt des land. Instituts der Universität Halle. 1902.

Az említett helyeken részint friss, részint szárított vadgesztenyét etettek az állatokkal, a szárítást úgy eszközölve, hogy szellős pajtában s padlason 10—12 cm.-nyi rétegben elterítették s gyakrabban átlapátolták azt. A szárított vadgesztenye épp úgy etethető, mint a gabonadara, s takarmányértéke a könnyebb zabbal egyezik meg. Ha sok vadgesztenyedarát akarunk etetni, akkor czélszerű azt keserteleníteni, ami úgy érhető el, ha 2—3 napig fölösmennyiségű vízben kiáztatjuk. Ha nehezünkre esik a vadgesztenye szárítása, akkor elverméljük, pl. úgy, mint a burgonyát, mely esetben nyárig is friss marad; továbbá besavanyítás által is konzerválhatjuk, úgy, hogy midőn ősszel zöldtakarmányt savanyítunk be, közéje hintjük a vadgesztenyét. Legnagyobb hasznát veszi a gazda a vadgesztenyének akkor, midőn hashajtólag ható takarmányt (sok répát, mosléköt, besavanyított takarmányt vagy szörpöt) etet, mert a keserű s fanyar ízű vadgesztenye ellensúlyozza a hasmenést.

Áttérve a hallei kísérletekre, előre becsajjtjuk, hogy azok egy tehénre, továbbá juhok és sertésekre vonatkoznak, mely állatok mint szárított, de nem kesertelenített darát kaptak a vadgesztenyét.

A tehénkísérlet négy tizenhét napos időszakra oszlott, melyek elseje s utolsójában ugyanazt a gesztenyementes takarmányt kapta a 640 kg.-os tehén, míg a második időszakban 1.6 kg., a harmadikban pedig 3.2 kg. vadgesztenyével helyettesítették az első időszakban etetett abraknak egy részét, de úgy, hogy a táplálóanyagok mennyisége mindig ugyanannyi maradjon. A tehén takarmánya különben répa, széna, szalma s abrakból (korpa, pálmamag-pogácsa s földidőlisztből) állott, s a vadgesztenye úgy hatott rá, hogy a második időszakban 0.32, s a harmadikban 0.71 kg.-mal több tejet fejtek tőle naponta, mint amennyit a tej-elválasztás természetes hanyatlásának tekintetbe vételével fejni kellett volna, mely számokból egyszersmind azt is látjuk, hogy a gesztenye-anyag megduplázása a tejszaporulatot is megduplázta; a tej zsirtartalma azonban nem mutatott a négy időszakban szembevetendő eltérést, szintugy a tehén élősulya sem. Kísérletező továbbá mások által megízleltette a kérdéses tejet, kik a keserűség nyomát sem érezték rajta, amiből az következik, hogy a vadgesztenyében foglalt keserű anyagok vagy egyáltalán nem, vagy legalább akkor nem képesek a teje átmenni, ha 1000 kg. élősulyra nem etetünk 5 kg.-nál több vadgesztenyét.

Juhokkal két etetési kísérlet történt, úgy mint egy egyes s egy kettős. Az egyes kísérletre egy 44 kg.-os 2 éves oxfordshiredown-ürü szolgálát, mely eleintén 1.3 kg. luczernaszénát s később ugyanannyi luczernát és 0.3 kg., majd 0.5 kg. vadgesztenyét kapott naponta. E kísérlet csak a vadgesztenye emésztési együlthathóinak megállapítását czélozván, azt eredményezte, hogy a vadgesztenye alkotórészeiből megemésztetett 63.1% szárazanyag, 71.1% nyers fehérje, 60.0% ny. zsír és 65.4% nitrogénmentes vonat. A kettős kísérlethez 2 drb $1\frac{3}{4}$ éves, együttesen 74 kg. sulyu lapjuh használtatott, melyek 30 napig hizlaltatván, az első s utolsó 10—10 napon répát, szénát, szalmát s abrakot, a közbe-

eső 10 napon pedig az abrak egy része helyett gesztenyedarát kaptak, de úgy, hogy a táplálóanyagok mennyisége mindig ugyanannyi maradjon. Ezen állatok gyarapodtak: az első 10 napon 0.82 kg.-ot, a második 10 napon 2.67 kilogrammot s a harmadik 10 napon 2.55 kg.-ot s így a vadgesztenye nemcsak hogy nem csökkentette, sőt inkább fokozta a gyarapodásukat.

Végül 4 db együttesen 22.5 kg. sulyu egyéves süldővel is etettek eleintén 0.3 s később 0.6 kg. gesztenyedarát s e kísérlettel azt mutatták ki, hogy fokozatos szoktatással a sertést is rá vehetjük arra, hogy a keserű vadgesztenyét megegye.

Az elmondottakból úgy hiszszük eléggé kivehető, hogy a vadgesztenyét kár a fa alatt veszni hagyni, mert sem az eltartása, sem a feltakarmányozása nem jár nehézséggel s csak a szedése az, ami első pillanatra körülményesnek tetszik, de amin könnyen segíthetünk úgy, hogy sem napszámban, sem cselédekkel nem eszközöltetjük azt, hanem, hogy bizonyos szedési díjat, mondjuk pl. 1 koronát tűzünk ki minden beszolgáltatott hektoliter vadgesztenyére, amit ez a gyümölcs nagyon könnyen megbír, mert a friss vadgesztenyében legalább is kétszer annyi a táplálóanyag mint a burgonyában.

Cselkó István.

GAZDASÁGI ÉPÍTÉSZET.

Rovatvezető: Szählender Gyula.

Az ideiglenes göréről.

Ideiglenes göré felállítása szükséges a következő esetekben:

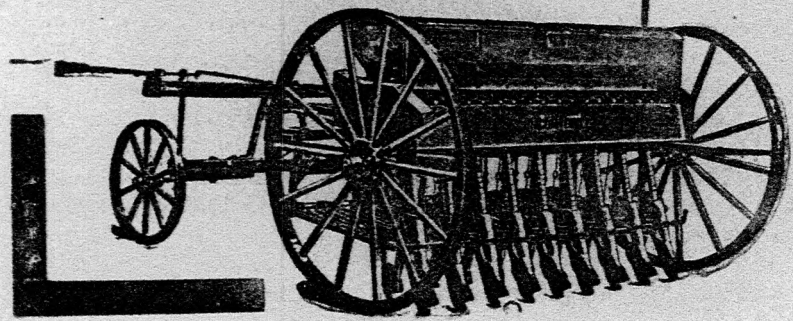
1. Midőn, mint az elmúlt esztendőben is, a különben bő kukoricaszüret mellett nem egészen érett, sőt a vetésforgó betartásától ösztönözve kénytelenségből csak félig megérve letörött kukoricazermésünkkel nem tölthetjük meg annyira a görékat, miután a forgatáshoz, meg az esetleg megromlott esőveknél kiválogatásához jóval több helyet szükséges üresen hagyni, mint máskülönben;

2. ha nem üzérkedési vágyból, de reális alapon való számítás után a gazda saját tiszta fajkukoricáját, amelyért, mint általában minden nagyobb mennyiségben a piacra becsajjtott egynemű áruért, jobb árt képes elérni, eladásra számítja, etetési czélra pedig összevásárolja — méltányos áron — a cselédeknek és környékbeli kisgazdáknak közönséges, olesőbb kukoricáját, amidőn tehát a nagyobb tengerikészlet elhelyezésére kevés hely áll rendelkezésre;

3. ha az időjárás szeszélyessége vagy egyéb elemi csapások vetési tervünkön változtatást erőszakolnak, így pl., ha a bogár által kétszer is tönkretett répa, vagy más rosszul, hibásan kikelt, újra nem vethető növény után kénytelenségből tengerit kell vetnünk, — amidőn tehát közepes eredmény mellett is szüke lesznek a görék a termés befogadására.

A tengerinek maglár-, de különösen istálló-padlásokon való elhelyezésnél nagyon óvatosan kell eljárunk, mert úgy a szem, mint a csutka aránylag magas víztartalmánál fogva a tengeri, ha csak nem egészen megérve törtetett le,

UNICUM-DRILL

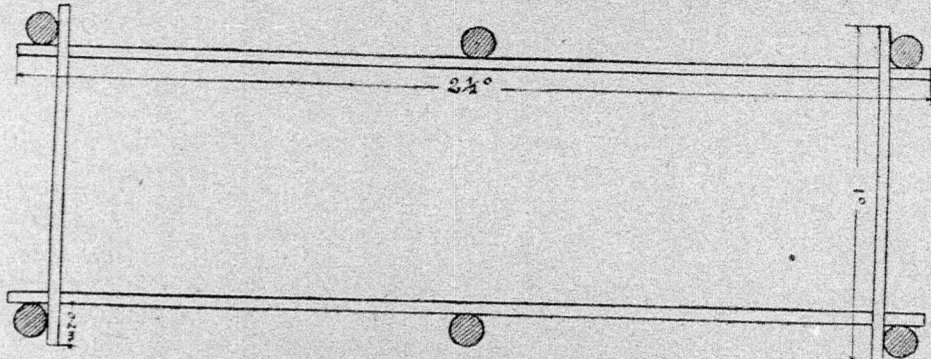
sorbavetőgép az egyedüli, melylyel sik vagy hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 20,000 darab vetőgép készült és az egész világban elterjedve. Ezer és ezer elismerő nyilatkozat. MIELŐTT VETŐGÉPET VESZ ÉRDEKLŐDJÖN AZ „UNICUM DRILL“ VETŐGÉPEK IRÁNT GAZDATÁRSAINÁL

MELICHAR FERENCZ BUDAPEST, VI.,

Magyarországi vezérképviselő: SZÜCS ZSIGMOND.

egyike a legkönnyebben penészesedő, szagot kapó és megromló szemes terményeinknek. Vastagon nem, csak vékony rétegben helyezhetjük el, amidőn is az ablakokon, vagy padlásokon beáramló levegő cirkulációja nem igen, vagy semmiképp sem érheti úgy, mint a görében, ahol a kukorica minden rétegéhez és csövéhez jut a légáram.

téglányalakat alkotandó, 2 drb 2¹/₂ öl hosszú, ezekre a végeiktől 15—20 cm-t vissza számítva, 2 drb 1 ölre elfűrészelt léczet (2 öl léczből kettő kerül). A találkozási pontokon és a hosszirány feletjén, mint azt a karikák jelzik, lyukakat ásunk, hova erős és vastag nyomórudak, amelyekre ilyenkor — egészen a széna-hordásig — már úgy sincs szükség, mintegy

155. ábra. Ideiglenes göré alaprajza.

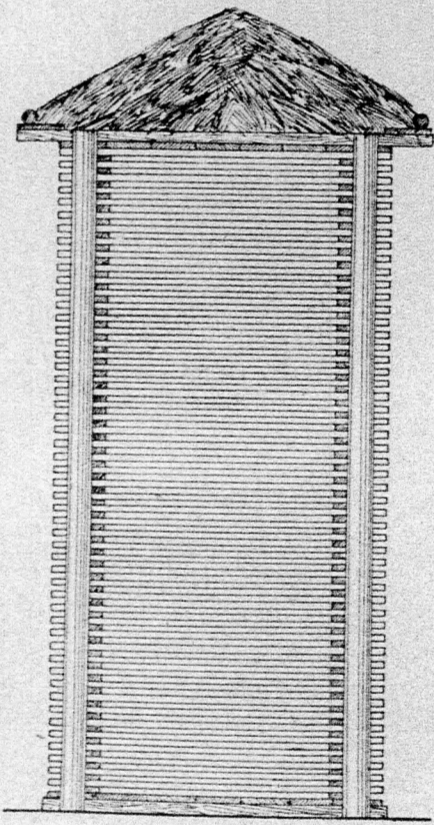
Mindezek mellett czélszerűvé teszi az ideiglenes göré felállítását azon körülmény is, hogy elkészítése semminemű ipari szakértelmet nem igényel, egyszerű rajz és pár szóvali utbaigazítás mellett akármely értelmes vezető cselédre is rá lehet bízni annak felállítását. A hozzá felhasznált anyag, miután egyetlen szegyet sem verünk be, sőt mint a kettős görénél látjuk, sem fűrészel, sem akármely faragással nem csontunk rajta, teljesen sértetlenül marad vissza, ha morzsolás, után nem lévén a göré szűkség, azt széjjelszedjük. Közvetlen kiadást is a különben kézimunka mellett csupán a göré oldalait képező léczek beszerzése képez. Nagyobb uradalmakban, ahol az évenkénti építésekhez vagy nagobbmértű épületjavításokhoz a széjjelszedett göré léczei tökéletesen felhasználhatók, elesik a göré terhére irható ezen egyedüli kiadás is; egyéb körülmények mellett pedig a léczek eltehető száraz helyen a következő termésig, amely idő alatt bár kihaz-

60—70 cm. mélyen a földbe lesznek leállítva.

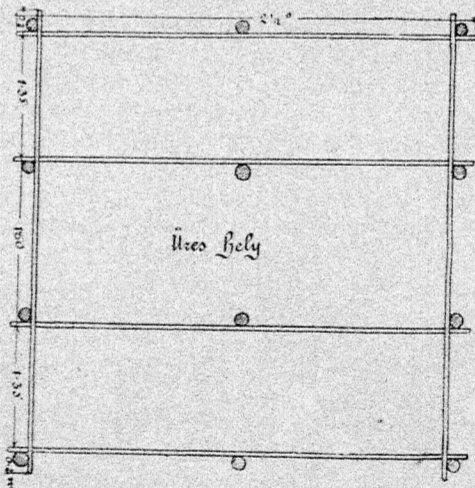
A leállított nyomórudak teljesen függőlegesen és a lécz által bezárt téglány külső oldalán álljanak, miután a görének vázát képezvén, a tengerinek az oldalléczekre gyakorolt, saját súlyából származó nyomását vannak hivatva felfogni. Felül a végüktől mintegy 30—40 cm-nyire az egymással szemben felállított nyomórudak kötéllal vagy dróttal lesznek összekötve szintén azon czélből, hogy az oldalnyomásnak felülről is teljesen ellenálljanak. A nyomórudaknál, valamint közöttük is, a hosszirányban keresztbe bármily elhasznált gerendadarabokat fektetünk a földre ezekre deszkák kerülnek, amelyek így a göré aljzatát képezik.

Az oldalzatot alkotó léczek, nem úgy, mint általában a rendes göréknél szokás, függőlegesen, hanem vízszintes irányban fekszenek és pedig előbb a 2 két és félölesek ezekre keresztirányban a végeket képező ölcs léczek, majd megint a 2¹/₂ ölesek, ezekre ismét az ölcs léczek. Ebben a sorrendben folytatjuk azután a rakást.

Mikor mintegy métermagasságot elért a göré oldala, megkezdhető a kukorica behordása. A kukorica saját súlyánál fogva kifelé nyomja a léczeket, amely nyomást azonban a vázát képező nyomórudak felfognak s így a léczeknek elhajlása ki van zárva. Ha a kukorica elérte a felső léczet, úgy a rakást folytatjuk megint 1 vagy csak 1/2 méter magasságig,

156. ábra. Ideiglenes göré.

157. ábra. Ideiglenes kettős göré alaprajza.

egyszerű szalmatetőt rakunk, amelyet, hogy a szél meg ne bolygasson, pár nehezékekkel megterhelünk. Hogy az első alá ne verjen, csinálhatunk ereszt is a tetőnek olyanformán, hogy a görét lefedő deszkákkal keresztirányban 4—5 dr. rudat teszünk, ezeknek szabadon álló végükre 2 oldalt 1—2 deszkát fektetünk, minek folytán a tetőt szélesebbre lehet rakni.

A léczszükséglet az egyes göré egy fiókjánál körülbelül 155—160 drb 2¹/₂ ölcs, ugyanennyi 1 ölcs lécz (vagyis 78—80 drb. 2 ölcs kettő elfűrészelve). Belemegy körülbelül 100 métermázsza csöves tengeri.

Amennyiben a léczeket nem lapjukra, de takarékosabból élükre állítjuk, úgy kevesebb lécz lesz szükséges, ellenben mivel az oldalnyomással szemben gyengébbek az élükre fektetett léczek, a fiók hosszúságában a közepütt alkalmazott nyomórud helyett, arányosan elosztva, kettőt állítunk le vagyis így 1—1 fióknál 1—1 oldalt 4—4 nyomórud lesz felállítva. Megjegyzendő, hogy ilyenbe csak vastag csöví kukoriczát lehet elhelyezni, miután a léczek köze így sokkal nagyobb lesz.

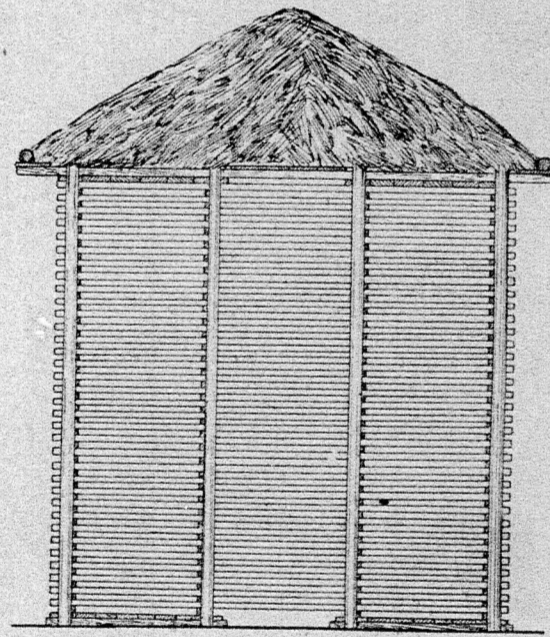
Ha valamelyik rud elhajolna, talán mert nem elég mélyen lett leállítva, vagy a föld volt laza mellette, úgy azt oldalt meg kell támasztani.

Ha 2 fiókot kezdünk meg egyszerre, úgy az eljárás csak abban módosul, hogy a 2 fiók hosszának közepén, felesleges lévén a válaszfal, nem kell keresztirányban léczeket rakni; az oldalléczek végei, mint falrakásnál a téglák, egymásra lesznek fektetve.

A kettős göré, melynek alaprajzát és képét előlről nézve a 157. és 158. ábrák mutatják, felállítását az indokolja, hogy egyszerűbb és biztosabb tetőt rakhatunk rá, másrészt a végeknél, anélkül hogy elfűrészelnők, a 2¹/₂ ölcs léczeket egész hosszúságukban alkalmazhatjuk. Miként az állandó kettős göréknél, így itt is, hogy közös tető alá vonhassuk, a 2 görét egymás mellé állítjuk.

Ami ezen 2 alak előnyeit és hátrányait illeti, ugyanazok, mint az állandó görék hasonló alakjainál, de még a kettős göré javára irandó, hogy a végeknél alkalmazott 2¹/₂ ölcs léczek nem lesznek elfűrészelés által későbbi felhasználhatóságukban korlátozva.

Ajtó nincs egyik alaknál sem és ha egyszer a szalmatető rajta van, pláne ha az esők után már meg is ülepedett, teljesen biztosak

158. ábra. Ideiglenes kettős göré.

nálátlanul hevernek, de teljes épségben megmaradnak.

Az ideiglenes görének 2 alakja van: egyes és kettős göré. Bármelyikénél is egyszerre csak 1 vagy legfeljebb 2 fiókot kezdünk meg.

Az egyes göré felállítási módja a következő: a 155. ábra szerint a földre lefektetünk,

a létrát pedig, amelyen a kukorica felhordatik az egyik nyomórudnak támasztjuk. Így folytatjuk a léczek rakását és a kukorica felhordását, mindaddig, míg a göré magassága elérte a rudak felső végének összetartását czélzó kötél- vagy drótkötést, amidőn azután a tetőzetet kell elkészíteni.

A léczekre felül deszkákat fektetünk, rá

lehetünk az elidegenítéstől. Azon 1, esetleg 2 éjen át, míg a fiók meg nem telik és tető alá nem kerül, természetesen az így szabadon levő kukoriczát épp úgy kell őriztetni, mint mikor részelés előtt künn feküdt a földön, széjjel a garmadákban.

Viszont éppen azért, mert ajtó nincs az ideiglenes görén és így időközönként nem vizs-

gálhatjuk a kezd-e romlani hibátlan ten amely legel Gőzmoz a göréhez, kint leszede pár deszkát tengerit. A kereskedelez csomókba k Nálunk ahol erre s ideiglenes fel és ezek tengerit. Mí helyezett, n az enyhébb kukoriczát v lan, jó kuko állított ideig ideiglenes gó amely tehát tartalmát.

Hogy a szerű az ide a szomszédó kozó és üzle tak a falub emelkedésre ilyen ideigle 2 végéhez használták, esekély hasz kölcsönözték eltörött lécz

LEV

327. k okszerű gazd szorítással, b Rozs után, a hel-e buza?

328. ké ves tengeri gó apad sulyra hány kg. sz

329. ké az idén végé vagyok mint jobban dijaz a kinevezés u Kérdem tehát esetben pár hogy mennyi

Rozs uta Buzának roz kezik az oks minthogy a kodás van k nélkül rozs ut

Csővest szemhozadéka csővestengeri szig a szedett dási foka sze a teljesen szá is 25⁰/₁₀, míg ke közt szokott légszáraz cső tehető, misze hónap alatt l eset nagyon g nézve tudom 100 kg. 75—90 kg.

gálhatjuk a benne levő kukoriczát, vajjon nem kezd-e romlani: ide vagy csak teljesen megérett, hibátlan tengerit kell elhelyeznünk, vagy olyat, amely legelőbb kerül a lemorzsolásra.

Gőzmozsolásnál a morzsolót oda állítjuk a göréhoz, a tetőt ledobva és a léceket egyenkint leszedve, a morzsolóhoz alkalmazott, pár deszkából összevert gyűjtőbe lapátoljuk a tengerit. A szabaddá váló léceket mint a kereskedelemben szokásos, 10 darabonként csomókba kötjük.

Nálunk az uradalom azon kerületeiben, ahol erre szükség volt, az 1—1 fiókból álló ideiglenes görékat a szérüskertben állítottuk fel és ezeket egyenesen a földről hordtuk a tengerit. Midőn pedig az állandó görékban elhelyezett, nem teljesen érett és a fagy, majd az enyhébb idő következtében romlani kezdő kukoriczát válogatni kellett, a kiválogatott hibátlan, jó kukoricza a göréktől pár lépésnyire felállított ideiglenes göréba került. A rendes és ideiglenes göré közé állt azután a gőzmozsoló, amely tehát egy helyből morzsolta le a kettő tartalmát.

Hogy mennyire egyszerű, gyors és czél-szerű az ideiglenes göré felállítása, azt láttam a szomszédos faluban. Nehány élelmes, vállalkozó és üzleti szellemű kisgazda, összevásárolták a falubeliek kukoriczáját — későbbi áremelkedésre számítva — és udvaraik közepén ilyen ideiglenes görékban helyezték el. A göré 2 végéhez a szőlejköböl kiszedett karókat használták, oldalaihoz szükséges léceket pedig csekély használati díj mellett a fakereskedőtől kölcsönözték ki, teljes beszerzési árt csak az eltört lécek után fizetve. *Krón Dénes.*

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

327. kérdés. Bér szerződés szerint csakis okszerű gazdálkodás kikötve, csupán azon megszorítással, buza után, buza ismét nem vehető. Rózsa után, a szerződés megszűnése nélkül, vehető-e buza? *T. R.*

328. kérdés. 100 kg. őszszel leszedett csőves tengeri göréba rakva 8 hónap alatt mennyit apad sulgra és terimére, ugyszintén körülbelül hány kg. szemet ad. *P.*

329. kérdés. A magyar-óvári akadémiát az idén végeztem és jelenleg K. S. grófnál vagyok mint II. oszt. írnok alkalmazva, egy jobban díjazott állásra van kilátásom, de azt a kinevezés után mindjárt el kellene foglalni. Kérdem tehát, hogy jelenlegi állásom abban az esetben pár nap alatt elhagyhatnám-e vagy, hogy mennyi fölmondási idő van itt megszabva. *S. I.*

Feleletek.

Rózsa után buza. (Felelet a 327. sz. kérdésre.) Buzának rózsa után való vetése általában ellenkezik az okszerű gazdálkodás fogalmával s minthogy a bér szerződésben okszerű gazdálkodás van kikötve, a szerződés megszűnése nélkül rózsa után buza nem vehető. *Hensch.*

Csővestengeri apadási vesztesége és szemhozadéka. (Felelet a 328. sz. kérdésre.) A csővestengeri apadási vesztesége szedésétől tavaszig a szedett tengeri érettségi, illetve kiszáradási foka szerint felette eltérő; szedéskor még a teljesen száraznak látszó csövek víztartalma is 25%, míg kevésbé megérett csövek 30—40% közt szokott változni. Ellenben májusban a légszáraz csövek átlagos víztartalma 15%-ra tehető, miszerint a csövek súlyvesztése 8 hónap alatt 10—25%-ot tehet. Tavaly az utóbbi eset nagyon gyakori volt. A térfogat apadására nézve tudtommal nincsenek adatok.

100 kg. légszáraz cső a fajta szerint 75—90 kg. szemet adhat s pedig a vékony

csutkájú s hosszú szemű tengerifajtáknál 80—90, a vastagesutkájú és rövid szemű fajtáknál 75—80 kg. szemre lehet számítani. *Hensch.*

Gadatiszti állás otthagása. (Felelet a 329. sz. kérdésre.) A gadatiszti törvény (1900: XXVII.) 19. §-a szerint: „Az a fél, aki a szerződést jogtalanul szüntette meg: a másik szerződő félnek teljes kártérítéssel tartozik.“ A törvény 17. §-a felsorolja azon okokat, melyek szerint a gadatiszt azonnal kiléphet a szolgálatból, de ezek között az az ok, hogy a gadatiszt más állást kapott, nem szerepel. Miért is jelen esetben, ha a gadatiszt a törvényes felmondási idő letelte előtt akarja az állását elhagyni, akkor ő gazdájának teljes kártérítéssel tartozik.

A felmondási időt a törvény 15. §-a szabályozza, mely szerint: „A felmondási idő, ha a felek a szerződésben másként meg nem állapodnak, az okleveles gadatiszt szerződésénél egy év.“ *Sz. F.*

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
OMGE. közleményei	1417
Huskivitel tengeri utra	1417
Takarmányozás.	
A vadgesztenye mint takarmány	1418
Gazdasági építéset.	
Az ideiglenes göréről	1419
Levélszekrény	1421
Vegyesek	1421
Kereskedelem, tőzsde	1422
Szerkesztői üzenetek	1423

Személyi hír. *Jeszenszky Pál* az OMGE. titkára nyári szabadságáról visszatérve hivatali működését ismét megkezdte.

Megbízások. A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Bécsy Dezső* máriaradnai lakost Arad vármegye radnai, *Kenessey Antal* gyömrői lakost Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye monori járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Házasság. *Kováts Ferencz* szolg. kiv. cs. és kir. hadnagy, a pozsonyi kir. jogakadémia nyilv. r. tanára, a „Magyar Gazdaságtörténelmi Szemle“ szerkesztője f. hó 19-én vezeti oltárhoz Boroszlóban özv. *Scholz Pálné Katinka* leányát. Boldogságot kívánunk az ifju párnak.

Halálozás. Özvegy somogyvári *Somogyi Gyuláné* szül. *Vasdinyei Vasdinyey Clementin* 19 éves leánya *Somogyi Clementin* hosszú szenvedés után *Palicsban* f. hó 9-én elhunyt.

Tenyésztésre alkalmas kanczák kisorolása husztenyésztők részére. Legutóbbi számunkban közöltük, hogy az OMGE. felterjesztésére a cs. és kir. közös hadügyminiszter két év előtt olyképpen rendelkezett, hogy az egyes vonatcsapatparancsnokságoktól kisorolásra kerülő, tenyésztésre még alkalmas kanczák, kisgazdák között osztassanak szét 100 korona egységáron. A kiosztással a hadügyminiszter az OMGE.-t bizta meg. Azon czélból, hogy a kiosztásra kerülő kanczák arra érdemes kistenyésztők kezébe jussanak, az Orsz. Magyar Gazd. Egyesület egyes vármegyei gazdasági egyesületeket kért fel arra, hogy a megyéjükbeli kisgazdák között ők osszák ki a kisorolásra kerülő anyagot. A folyó évi kanczakiosztás sorrendjét a hadügyminiszter most közölte egyesületünkkel, melyet az érdekeltek tájékoztatása czéljából az alábbiakban részletezünk: A *pozsonyi* vonatcsapatparancsnokságnál a kiosztás szeptember hó 21-én d. e. 9 órakor veszi kezdetét. A kiosztást a *Nyitra* vármegyei Gazd. Egyesület végzi. A

temesvári vonatparancsnokságnál a kiosztás szeptember 24-én fog végbemenni. A kiosztást a *Torontál* megyei Gazd. Egylet és a *Délvidéki Földmívelők Egyesülete* végzi. — A *budapesti* vonatcsapatparancsnokságnál a kiosztás szeptember 26-án kezdődik s a kiosztást a *J.-N.-K.-Szolnok* megyei Gazdasági Egylet teljesíti. — A *kassai* vonatcsapatparancsnokságnál október hó 2-án végbemenő kanczakiosztást a *Borsod* megyei Gazdasági Egylet fogja végezni. — A *nagyszébeni* vonatcsapatparancsnokságnál kisorolásra kerülő kanczák kiosztása október hó 5-én történik. E kiosztást az *Udvarhely* megyei Gazdasági Egylet végzi. — A *zágrábi* vonatcsapatparancsnokságnál október hó 1-én lesz a kanczakiosztás, melyet a *Szavon* Gazdasági Egylet végez.

Kidobott százezrek. Gazdasági viszonyainkra ugyancsak elszomorító dolgot ír a „*Karczag és Vidéke.*“ Határunk (67 ezer kat. hold) — ugymond — a föld legjobb buzáinak egyikét termi, s körülbelül 44 ezer hold az a terület, melyen buzát termesztünk. Ha minden hold átlag 8 mm. buzát ad, akkor 352 ezer métermázsza buza terem a karczagi határban. Ha ebből 44 ezer métermázsza lejön, mint vetőmag; ha táplálkozásra fejenként levonunk 3 métermázsát, akkor a fogyasztás 66 ezer métermázsza. Eladásra marad tehát 242 ezer mázsa buza. Tegyük fel, hogy buzaelővétel nincs és mindenki a rendes karczagi ár mellett értékesíti terményét, vagyis métermázsánként a budapesti árnál 2 koronával olcsóbban. Ha Budapesten a buza ára 16 korona, akkor a karczagi gazdák nem 3 millió 872 koronáért értékesítik a buzájukat, hanem csak 3 millió 388 ezer koronáért. A buza Budapestig szállítva, tonnánként 5 koronába jön, vagyis a 242 ezer métermázsza 121 ezer koronába. A fel- és lerakás körülbelül ugyanennyibe kerül; a közvetítőnek tehát marad minden métermázsán 1 korona nyereség, vagyis 242 ezer korona teljes összegben. S ez az összeg természetesen a buzaszedés üzletével foglalkozók nyereségéből jut. Mikor ily tekintélyes összegről van szó, önkénytelenül eszünkbe juthat a szövetkezés eszméje, ami azt eredményezné, hogy az a 242 ezer korona is megmaradna a földmívelőknek s a nemzet hamarabb lerázhathatná az elősdiéket a nyakáról. Örülünk neki, hogy vidéki laptársunk a maga közönségének ily fontos érdekeivel is foglalkozik a szokásos helyi torzsalkodások helyett. Valóban nagyon kézenfekvő dolog, hogy amikor a közvetítés csak egy ily alföldi városban akkora összeget nyer, a szövetkezeti gal onaraktár mily könnyen volna a megtakarítható összeg egy jelentéktelen részén megalkotható és egyúttal a gabona értékesítése is magasabban elérhető. Hasonló viszonyok az ország minden részén tapasztalhatók s ha ezek fölött az érdekeltek komolyan fognak gondolkodni, nyomában a cselekvésnek is mihamar be kell következnie.

A hatvani tenyészállat-, gyümölcs-, borsz, zöltségkiállítás egész szépen sikerült. Heves vármegye gazdaközönsége bemutatta, hogy a kiállított termelvények mindenikével elsőrangú helyet foglal el az ország termelői között. A kiállítás különösen az állattenyésztés és a gyümölcstermesztés és értékesítés fontosságát tüntette ki. A megye és a szomszéd megyék gazdaközönsége nagy számban kereste fel a tanulságos kiállítást, melynek értéke abban lel maradandó kifejezést, hogy az különösen a kisgazdákra volt hasznos és minden tekintetben fölemelő. A díjak kiosztásánál is nagy figyelem volt a kisgazdákra fordítva s ez a megye közönségének teljes elismerésével találkozott. A díjak kiosztása előtt a gazdasági egyesület elnöksége a földmiv. minisztert táviratilag üdvözölte, melyre a miniszter meleg hangon válaszolt s biztosította az egyesületet további

támogatásáról. A következő díjak osztattak ki: 3 tiszteletdíj, 5 állami érem, 7 díszoklevél, 8 arany oklevél, 15 ezüst oklevél, 4 bronz oklevél, egy emlékirat és a kisgazdáknak pénzdíj 640 korona. Folyó hó 8-án Magyar Kázmér az országos földmívelési iskolák tanfelügyelője tanulságos előadást tartott a gyümölcsstermesztésről, annak értékesítéséről és szállításáról; ezután Borhy György kiállítási elnök a kiállítást berekesztette. Az elért eredmények tudatában Heves vármegye gazdasági egyesülete továbbra is folytatni óhajtja megkezdett működését azon irányban, mely a kiállításon üdvösnök és hasznosnak bizonyult.

Cselédjutalmazási ünnepély Gönyűn. Eszterházy M. Mór gróf gönyűi birtokán, özv. *Mogyory Lajosné* bérletén f. hó 13-án Lukács István cselédnek, ki 45 évig szolgált az uradalomban, szép ünnepély keretében adta át *Laszberg K.* gróf györményi főispán, a földmívelési miniszter oklevelét és 100 korona jutalmat. Jelen voltak *Laszberg K.* gróf főispán, *Mórfly A.* nyug. államtitkár, *Goda B.* alispán, *Mórfly E.* p. ü. miniszteri osztálytanácsos, *Szodfridh* főszolgabíró, *Auspitz P.* nagybíró, *Blaske L.* földbírtokos, *Auspitz K., dr. Mórfly E.* A községi képviselőtestület és előjáróság és a községi lakosságnak színe-java. A főispán szép beszéddel üdvözölte az ünnepeltet, ki könnyezve mondott köszönetet, *Lukács Istvánnak* már az atyja is Gönyűn szolgált a *Mogyory* családnál, különben az is ritkaság, hogy egy cseléd egy birtokon oly soká gazdálkodik, mint pl. a *Mogyory*-család, kik 60 éve bírják *Eszterházy M.* Mór gróf birtokát bérben. Özv. *Mogyory Lajosné* fel is ruházta az ünnepeltet, ki 6 gyermekével volt jelen, kik közül 5 szintén itt szolgál, a 6-ik is, de az jelenleg katona. A szép ünnepélyt nagy ebéd fejezte be özv. *Mogyory Lajosné*nál, ahol felköszöntök mondtak a tulajdonos *Eszterházy M. Mór* grófnak, a főispánra, *Mogyory Lajosné*ra s vidám hangulatban későig együtt volt a társaság. Özv. *Mogyory Lajosné* a többi összes cselédjét is megvendégelte.

Állatárverések. Számszelelti kanczák és herélek árverése. A m. kir. állami lótenyésztő intézekekből kisorsolt számszelelti kanczák és herélek f. évi okt. hó 2-án és esetleg folytatólag 3-án Budapesten a Tattersall-telepen d. e. 9¹/₂ órától fognak elárvereztetni. A lovak leírását és a részletes feltételeket a Tattersall igazgatósága a postabélyeg beküldése mellett megküldi az érdeklődőknek. — **Fiatal tenyészbikák árverése.** A bábolnai m. kir. állami ménestartó tisztavérű szimmenthali tenyésztevéből származó s tuberkulinra nem reagált 14 drb fiatal tenyészbika f. évi október hó 20-án d. u. 1 órakor Bábolnán árverésen fog eladatni. Az eladásra kerülő bikák részletes leírása, valamint az árverési feltételek a földmívelésügyi miniszteriumban, a gazdasági főigazgatónál (II. emelet 81. számú ajtó), valamint a ménestartó igazgatóságánál kaphatók.

A gőzkultúra terjedése a magyar Alföldön. Míg azelőtt a gőzekék főleg czukorrépat nagyban termesztő gazdaságokban nyertek alkalmazást, most már mindég nagyobbodó számmal ott is terjednek, ahol buza és tengeri képezi a főterményt. Torontál- és Temes megyék, melyek a czukorgyárakat elég sajnosan még mindig nélkülözik, a gőzekéket mint hathatós talajjavító eszközt kezdik hasznosítani. Néhány nappal ezelőtt tartatott meg Török-Kanizsán *Tallion Béla* képviselőházi alelnök birtokán az első próbaszántás egy *Fowler*-féle új 20 lóerejű gőzekészlettel, melyet *Tallion Béla* *Baich Iván* báró uró méltóságával egyetemben megvett volt és melynek első munkájával a részben nagyon kötött szurkos fekete talajon a tulajdonosok meg voltak elégedve. A papi birtokokon is nyerne a gőzekék alkalmaztatást. Így a zágrábi érsekség Torontál-megye billédi uradalma részére is szereztetett be az idén egy *Fowler*-féle 20 lóerejű gőzekészlet, mely *Mahner* jószágfelügyelő ur szakavatott vezetése alatt igen szép munkaeredményeket ér el. Nemesak mélymíveléseket, ha-

nem sekélyszántást párosítva boronálás és hengereléssel eszközöl e készlet, mely egész 30 holdat képes naponként így bemunkálni. E megyékben most mozgalom indult meg a kis- és középgazdák részére ily nagyobb gőzekészleteket szövetkezeti úton beszerezni, mint-hogy bebizonnyult dolog, hogy gőzekék dolgoznak a legmegbízhatóbban és legolcsóbban.

Komlóhírek. A földmív. miniszter augusztus havi jelentése szerint a komlótozók szépen fejlődnek és meglehetősen termésre van kilátás. A korai komló szedése befejeztetett és az eredmény gyenge.

Magánjelentések szerint Mozsgón a korai komló szedése aug. 22-én befejeztetett. Az eredmény ugy mennyiségre, mint minőségre gyenge. 18—1200 □-öles hold termése csak 20-95 mm. volt, ebből 840 kg. I-rendű és 1255 kgr. II-rendű. Az egész termés 5 kilós postacsomagokban küldetett föl Saazba és az I-rendű 480—500, a másodrendű 370—400 koronáért értékesített. Megjegyzendő, hogy a mozsgói komlónak a külföldön igen jó hírneve van.

Héjfalvai jelentés szerint. Háromszék-megyében a termés ¹/₃-ad részben jó, ¹/₃-ad részben közepes, egy harmadrészen gyenge. Az átlagtermés gyengébb a tavalyinál. A minőség kitűnő.

Héjfalvai jelentés szerint Nagy-Küküllő-megyében a komlószedés java folyamatban van. A termés minőségre igen jó, mennyiségre közepes, a tavalyinál 10—20%-kal gyengébb. A kereslet igen élénk és a korai komlót 100 kilónként 360—460 koronáért vásárolták. A késői komló legnagyobb része 100 kilónként 260—380 koronáért már szintén eladott. Örvedetes jelenség, hogy immár a magyarországi sörgyárak is fölkeresik az erdélyi komlóiparosok és különösen a *Dreher A.* kőbányai és a *brassói* gyár részére vásároltak 100 kilónként 400 K. áron.

Szegsváron a korai komló métermázsáját 360—480 koronáért értékesítették. A késői komlóból még csak keveset adtak el 280—340 koronáért. Ugy a természetik, mint a sörgyárakok a szeptember 17-én megtartandó komlóvásárra várnak, mely komlókiállítással lesz kapcsolatos. Ekkor nyitják meg az állandó komlóvásárcsarnokot, amelylyel állandó piac létesítetik az erdélyi komlótermés értékesítésére.

Futtakon a körülbelül 58 hold területű komlóültvényeken a komlószedés aug. 27-én kezdődött. A termés kat. holdankint körülbelül 650 kiló, a minőség jó. Az egész termés még júniusban eladott 165 koronáért 100 kilónként.

Almabor-gyártás. Az alkoholelles mozgalom, mely különösen Angliából és Norvégiából indult európai hódító útjára, az ipari tevékenység terén is kezdi megteremni gyümölcseit. Németországban az alkoholmentes, de egyszersmind a szeszes italokat helyettesítő áruk kezdenek rendes szükségletet képezni és ehez képest virágzásnak indulnak oly vállalatok, melyek e szükséglet kielégítését tűzték ki feladatul. E vállalatok közül kivitelünk szempontjából az ugynevezett Pomril-gyárak és alkoholmentes szőlőmustot készítő vállalatok érdemelnek figyelmet. A „pomril”, melynek előállításával ez idő szerint Németországban egy müncheni és egy berlini gyár foglalkozik, nem egyéb, mint egy kevés szénsavval kevert és az erjedési csiráktól mentesített almale. Előállításuk akként történik, hogy az almazségeket a czukorrépa kilugozási módjának megfelelően, vízzel kiáztatják és az így nyert levét a fehérnyék leválasztása céljából felfőzik és egyszersmind csiramentessé teszik, végül pedig lehűtés után egy kevés szénsavat sajtolnak bele és a levegő kizárásával palackokba fejtik. A pomril-gyárak nagybárá amerikai almát dolgoznak fel, minthogy állítólag a német alma nem elég zamatos. Az alma keresztszemetekben, héjastól, magostól felszeletelve és levegőt szárított alakban, vékony dongáju hordókba csomagolva érkezik ide. Az almazségeket még nagy mennyiségű vizet tartalmaznak és csak fonyasztva vannak. Kívánatos volna, hogy almakereskedelmünk e téren is megpróbálkozzék almánk értékesítésével, a mit remélünk az illetékes körök sikerrel fognak még a szállítási igény alatt megoldani.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási r.-t. igazgatósága közli, hogy hajói Dubrovicza szerbparti állomást, kis vizállás következtében további intézkedésig nem érintik, aminek folytán az ezzel az állomással való forgalomban ugy az áru, mint a személyforgalmat egyelőre megszüntette.

Segélynyújtás a cséplőgépeknél. A belügyminiszter a cséplőgépeknél készletben tartandó első segélynyújtáshoz szükséges szerek tárgyában rendeletet adott ki. A rendelet a hivatalos lap egyik legutóbbi számában jelent meg és így hangzik: A cséplőgépek körül gyakran fordulván elő életveszélyes sérülések, az első segély késedelem nélkül való nyújthatása céljából a földmívelés- és kereskedelemügyi miniszter urakkal egyetértőleg, az 1893: XXVIII. törvények 1. §-ának 7) pontja értelmében — az országos közegészségügyi tanács véleménye alapján — következőket rendelem:

Minden cséplőgép üzeménél egy kifogástalanul záródó, horganybádogból vagy keményfából készült szekrénykében a következő anyagok tartásának készletben:

1. 500 gramm Bruns-féle zsirtalanított vatta
- 50 grmos csomagokban. 2. 3 méter sterilgaze üvegben — 1 méteres csomagokban 3. 5 drb mulpolya 8 cm. széles, 5 méter hosszú. 4. Egy drb flanelpolya, 10 cm. széles, 5 méter hosszú s egy db flanelpolya 8 cm. széles, 5 cm. hosszú. 5. Két drb Esmarch-féle háromszögletes kendő. 6. Egy liter 1:1000 oldat sublimat veresre festve. Felírás: méreg, seb kimosására. 7. 500 négyzetméter cm. ezinktapasz. 8. Egy darab 8 cm. széles, 3 méter hosszú gummi szövet-polya. 9. Egy tucsat közönséges gyvezett vatta-tábla. 10. 300 grm. tiszta vaselin. 11. Egy drb nagyobb kötszer-olló. 12. 20 drb biztosító-tű. 13. Néhány tábla varga-kéreg. 14. 10 drb fasin 20—60 cm. hosszúságban. 15. Egy drb mosószappan. 16. Egy drb körömkefe. 17. Két törülközőkendő. 18. Egy ivópohár. 19. Egy evőkanál. 20. Egy kausuk-genyecske. 21. Egy mosdótál. 22. Egy drb Volkman-féle sín és egy karsin fehér bádogból vagy drótkosárból. 23. 100 grm. törkölyvagy szilvapalinka. 24. 100 grm. tiszta borecset.

Amennyiben valamelyik cséplőgépénél a most leírt mentőszekrénynek tartalmasabb és nagyobb arányú kifogástalan mentőszekrény már meg volna, a géptulajdonos új mentőszekrény beszerzésére nem kötelezendő.

A mentőszekrény kellő használhatósága céljából megkövetem azonban, hogy a cséplőgépénél foglalatokodók közül legalább is két egyén — még pedig első sorban maga a gépet kezelő gépész — az első segély nyújtásában kellő jártassággal bírjon.

Felhívom tehát a czímet, hogy ezen rendeletemet a törvényhatósági hivatalos közlönyben közzétéve, azt minden egyes cséplőtulajdonossal vagy annak megbízottjával is közölje, az összes törvényhatósági, tiszti-, községi és körörszolgákat pedig utasítsa, hogy ezen rendeletem pontos betartását kellőleg ellenőrizzék.

Különösen megkívánom, hogy az elsőfoku közegészségügyi hatóságok szakközvegeik közbenjöttével minden cséplési időszak megkezdése előtt meggyőződést szerezzenek a felől, hogy a mentőszekrények kifogástalan állapotban vannak-e? s az azok kezelésére s első sorban a vérzés csillapítására kitanítottak ahhoz értenek-e?

Birtokeladás. Egy 1800 m. holdas gyönyörű *Tiszamenti* birtok két urilakkal és belsőséggel eladó, esetleg bérbeadó. Értekezhetni lehet *Fedák Istvánnal* a Köztelek szerkesztőségében.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(*Guttman és Wahl* budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Budapest, szeptember 12.

Az időjárás a lefolyt hét nagyobb részében tovább is derült, napközben nyomasztóan meleg és száraz volt, utóbb azonban a rég várt változás mégis csak beállott. Erősebb légáramlatokkal gyakrabbi csapadék következett be és a hőmérséklet is tetemesen csökkent. Tengeri és gumós növényekre az eső ugyan már nagyobbára elérésre érkezett, a szántásvetési munkálatok azonban könnyebben lesznek eszközölhetők. A vizállás tovább csökkent és igen alacsony. A külföldön a mienkhez hasonló volt az időjárás.

A külföldön, nagy nem minden Amerikában hozatalok a készletek a s a farmerek némileg jobbak habár az új és a minőség az árelt a hűkülőnösen Er felül jök. Ka érvényesült. fak és az á csökkentek. tási kereslet maradtak.

Nálunk takarmányozás az üzletjük:

Buza e kínálat kezdé ban ugyanebb gyobb menny malmokon ki a piacon, az időpiac szűk a tulajdonos melvek fokoz szállítási áru sárolt ugyam vannak foglal. Az összforgal mi mellett a behozatal 43 mázsa ment.

Rosz volt. A vételezásokra csak tartottak és 1 urasági árú 12:40—12:55 mázsekban a direkt a külföld.

Arpa csak változatlat áll szemb fizettek budape mig bizalókra Maláta- és sör csekély üzlet beszerzéseire általában arpa névleg változa

Zab el kinálattal szem némileg emelt és 10:90—11:30 korona között 3000 mm.

Tengeri szilárd volt és azonban igen szerint 12:70-román tengeri tengeri 11:20 helyben.

Nap

Készlet

lett ma is szil

mm. változatla

Rosz ma

beli paritásr

helyben 6:25 k

Takarm

azonnali száll

Zab meg

5:75 K-ig érhe

Tengeri

6:35 kor-ig ko

Eladások

Buza. 1

150 mm. 80 k

100 mm. 80 k

150 mm. 79 k

200 mm. 79 k

1000 mm. 79 k

100 mm. 79 k

100 mm. 79 k

100 mm. 79 k

200 mm. 78 k

100 mm. 78 k

100 mm. 77 k

0500 mm. 78 k

Tiszavir

mm. 77 k. 7 k

Pestmeg

600 mm. 79 k

200 mm. 78 k

100 mm. 76:5

Budai

Hartai

SZÁNTÓVASAK legkitünőbb minőségben **BECK és GERGELY-nél** olesón kaphatók: Budapest, V., Váci-ut 12.

Tehenészet és ménes-eladás.

Bagotán Ordódy Pál hagyatékából, a birtok bérbeadása folytán a

tisztavérű törzskönyvezett tehenészet,

valamint a ménes: telivér- és félvérkanczák csikókkal,
1, 2 és 3 éves csikók

1591

f. é. szeptember hó 24-én délután 1 órakor

Bajcs és Bagota között az országút mellett fekvő majorban, önkéntes árverésre bocsátatnak. — Vasúti állomás **Érsekujvár** vagy **Komárom**, a hol bérfogatok kaphatók.

Magyar királyi államvasutak.
123509. CIL. sz.

HIRDETMÉNY.

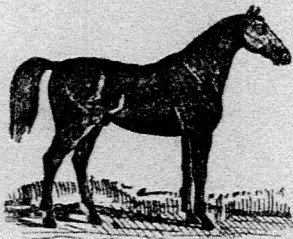
Áruforgalom egyrészt Románia, másrészt Ausztria-Magyarország és Németország között; díjszabás I. rész B. szakasz.

Az alább megjelölt áruknak a csész. kir. osztrák államvasutak Predeal és Verciorova állomásain történő vám- és adóhivatali kezelésénél az áruk bemutatásáért mérlegelés nélkül és kirakás nélkül, ha a vasut a vám- és adóhivatali kezelést közvetíti, vagy, ha a rendelkezésre jogosult a vám- és adóhivatali kezeléstől magának gondoskodik, de a vasut ebben közreműködik ásványszén, épület- és haszonfa, valamint vasuti talpfáknál, gabonánál, hüvelyeseknél és olajmagvaknál, tejjes kocsiakmányokban, továbbá üres, használt zsákoknál, bármely mennyiségben Romániával való forgalomban vámkezelési illetékek nem számítatnak.

Budapest, 1903. augusztus 19-én.

Magyar kir. államvasutak a részes vasutak nevében.
(Utánnomás nem díjaztatik).

77225. II. 1/1903. szám.

Lóárverési és lóvásári hirdetemény.

A m. kir. állami lótenyésztésközvetítő intézetekből kisorolt számfelületi kanczák és herétek árverése folyó évi október hó 2-án és esetleg folytatólag 3-án Budapesten a „Tattersall“ kerepesi-uti helyiségeiben délelőtt 9¹/₂ órától kezdődőleg fog megtartatni.

A budapesti „Tattersall“ részvénytársaság a fenti árverést megelőzőleg folyó évi szeptember hó 27., 28. és 29-én luxulóvásárt, október hó 11., 12. és 13-án pedig méniókiállítás és vásárt rendez.

A lovak leírását és a részletes feltételeket tartalmazó árverési jegyzékek a posta-bélyeg beküldése mellett a „Tattersall“ igazgatóságától kaphatók.

Budapesten, 1903. évi szeptember hó.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Mezőgazdák szarvasmarha- és tenyésztők figyelmébe!!

Az elismert legjobb takarmányfűszer mindenféle házi állat és szárnyas részére a

szászsebesi **Etvágy** takarmányfűszer.

MEISE LAJOS

vegyészeti gyáraiból

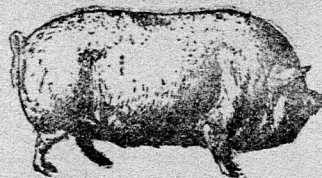
Szászsebesen (Erdély) és Regensburg (Bajorország.)

Fényes eredményekről számos elismerőlevél tesz tanuságot. — Minden kiállításon a legmagassabb kitüntetések! — Gyorsítja a vágómarhák hizását, a husukat javítja és a tejet szaporítja, elősegíti a növest és az összes házi állatokat jó egészségben tartja.

Egy 1/2 kgr. csomag ára 90 fillér.

Egy 9 csomagot — 4 1/2 kgr. — tartalmazó postaküldemény ára bérmentes küldéssel 8 korona utánvét mellett.

Meise Lajos szászsebesi vegyészeti gyár központi elárúsító irodája
Budapest, VI. kerület, Nagy János-utca 5. szám.

Úrl Rezső

sertésbizományos

= Budapest, =

József-körút 22/24.

Sertéseket sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi áron értékesít.

52078/1903. számhoz.

Földhaszonbérleti hirdetés!

A magyar vállálap tulajdonát képező s

Bars vármegyében Csata község határában fekvő birtok 1904. évi október hó 1-étől 1916. évi szeptember hó 30-áig terjedő 12 évi bértartamra

az alulírott miniszterium IX. ügyosztályában (Vadász-utca 33. szám)

1903. évi október hó 8-ik napján délelőtt 12 órakor tartandó zárt ajánlatu nyilvános verseny útján fog haszonbérbe adatni.

A csatai birtok 571²⁵¹/₁₂₀₀ hold.

A bérelni szándékozók a fent kitett határnápra azzal hivatnak meg, hogy egy koronás bélyeggel ellátott és a kellő bánatpénz letételét igazoló pénztári nyugtával felszerelt irásos zárt ajánlataikat borítékozva az alulírt miniszterium segédhivatalainak főigazgatóságánál legkésőbb a versenytárgyalási nap délelőtti 10 óráig nyújtsák be.

Az ajánlatokban a bérelni szándékoló bérigazgatóságért egészben felajánlott évi haszonbér számokkal és betűkkel kiírandó és kijelentendő azokban egyszersmind, hogy ajánlattevő a versenytárgyalási és haszonbérleti feltételeket ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Bánatpénzül 1200 korona vagy készpénzben vagy biztosítékképes értékű papirokban, avagy pedig a Pesti Helyi Első Takarékpénztár betéti könyvecskéjébe, bármelyik közalapítványi vagy állami (adóhivatali) pénztárnál teendő le és az arról szóló nyugta csatolandó az ajánlatához.

Elkészve érkezett, vagy kéllőleg ki nem állított, távirati, avagy fel nem szerelt ajánlatok valamint utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Oly egyének, kik gyámhatalom, vagy gononokság alatt állanak, ugyszintén akik az uradalommal szemben hátralekös tartozásban vannak, vagy bármilyen perben állanak, a versenyből ki vannak zárva.

A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek a miniszterium segédhivatalainak főigazgatóságánál és a közalapítványi gazdasági kerületi főtisztviselnél Vágsellyén a hivatalos órák alatt tekinthetők meg.

Budapest, 1903. évi augusztus hó 28-án.

A vállás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium.

Hirdetmény.

A bábolnai m. kir. állami ménésbirtok tisztavérű simmenthali szarvasmarha tenyészetéből származó s tuberkulinra nem reagált

14 darab fiatal tenyészbika,
folyó évi október hó 20-án délután 1 órakor
Bábolnán nyilvános árverésen el fog adatni.

Az eladásra kerülő bikák részletes leírása, valamint az árverési feltételek a földmivvelésügyi miniszteriumban, a gazdasági főigazgatónál (II. emelet 81. számú ajtó), valamint a ménésbirtok igazgatóságánál kaphatók.

Budapest, 1903. szeptember 7.

M. kir. földmivvelésügyi miniszter.

*** ELADÓ ***

124 darab, prima, nehéz, erdélyi faj fiatal, 5--7 éves

* jármos ökör *

páronként 320—350 forint árban. Felvilágosítást nyújt a
Jankamajori gazdaság vezetősége,
u. posta: **Kis-Szállás.** (Bács megye.)
Ugyanott tisztavérű **Berkshire-i malacok** is
kaphatók. 1577

Magyar királyi államvasutak.
24052. I. szám.

Üzletvezetőség Aradon.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A magy. kir. államvasutak Gyulafehérvár állomásán levő buffet bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik. A bérlet 1904. évi január hó 1-ével kezdődik és tart azon időponttól számított öt éven át, vagyis 1909. évi december hó 31-ig.

A bérleti feltételek, valamint az ételek és italok árjegyzéke az alulírott üzletvezetőség I. osztályában a rendes hivatalos órák alatt hétköznapokon d. e. 8 órától d. u. 2 óráig megtekinthetők vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyegű és »Ajánlat Gyulafehérvári buffet bérletére a 24052—1903. számhoz« felirattal ellátott borítékban zárt, lepecsételt s két tanu előtt aláírt ajánlatok a vonatkozó okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, iparendély stb.) együtt 1903. évi szeptember hó 29-én déli 12 óráig az alulírott üzletvezetőség általános (I.) osztálya főnökénél nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 100 kor., azaz száz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1903. évi szeptember hó 29-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál leteendő.

Takarékpénztári letétkönyvek bánatpénzképpen nem fogadhatók el. Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebbi árfolyam szerint jegyzett értékben, de soha sem névértéken felüli fognak számítani. A készpénzben letett összeg után kamat nem fizetetik.

A bánatpénz letétele az ajánlatban megemlítendő, de a letétről nyert pénztári letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a távirati úton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a választás a felajánlott bérösszegre való tekintet nélkül szabadon történik.

Aradon, 1903. augusztus hóban.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.
Utányomás nem díjazatik.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán az alább felsorolt ingatlanok eladása czéljából

1903. évi október hó 5. napján délelőtt 10 órakor

a városház nagytermében nyilvános árverést fogok tartani.

Árverés alá kerülnek:

1. Nagyvárad Ujváros Kossuth Lajos-utczában levő s jelenleg a városi rendőrség elhelyezésére szolgáló 5. sz. beltelkes ház, kikiáltási ára 94.500 korona.

2. Nagyvárad-Olaszi Fő-utczában levő s jelenleg a városi adóhivatal elhelyezésére szolgáló 10. sz. beltelkes ház, ezen ingatlan elárverése kétféle képen fog eszközöltetni, u. m. a) az egész ingatlan 82.600 kor. kikiáltási ár mellett, b) a mérnöki hivatal által készített rajz szerint két telekre osztva, telekrészenként és pedig az I. sz. telek (a fő-utcai kapubejárattól jobbra eső saroktelek) 1036.42 négyszögölméter telekkerülettel 43.600 korona kikiáltási ár mellett, a II. számú telek (a fő-utcai bejárattól balra eső telek) 1069.04 négyszögölméter telekkerülettel 39.000 korona kikiáltási ár mellett.

3. A Nagyvárad város kezelése alatt levő „Sztaroveczky szegény gyermekórház-alap” tulajdonát képezett Bihar-megye magyareszékei járásban fekvő s a kotyikleti 26. sz. tkvi betétben foglalt s a kataszteri birtok-iv szerint 1119 kat. hold és 107 négyszögölet tevő földbirtok, melyből 133 hold 1423 négyszögöl szántóföld, 7 hold 460 négyszögöl kert, 95 hold 680 négyszögöl rét, 173 hold 700 négyszögöl legelő, 698 hold 850 négyszögöl erdő s 10 hold 794 négyszögöl földadó alá nem eső terület az egész ingatlan s tartozékainak (lak- és gazdasági épületekkel) kikiáltási ára 76.043 korona 68 fillér. Bánatpénzül a kikiáltási árak 10% szolgál, mely árverelők által az árverés megkezdése előtt az alulírott küldöttségi elnök kezéhez készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban teendő le. A két tétel alatt megnevezett ingatlant illetőleg azok az árverelők, kik a bánatpénzt az egész ingatlanra nézve leteszik, a részleges árverésben való részvételre is jogosítva vannak. Az árverési feltételek az 1. és 2. tétel alatti ingatlanokra vonatkozó helyszinrajzok, a 3. tétel alatti ingatlanra vonatkozó tkvi kivonat, kataszteri birtok-iv, becsü jegyzőkönyv s a jelenlegi bérlővel kötött s fenálló szerződés alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők s ugyanott egyéb felvilágosítások is nyerhetők.

Árverelni szóval vagy írásban zárt ajánlat útján lehet, zárt ajánlatok csakis a fent kitett határidőig, a szóbeli árverés megkezdése előtt adhatók be s ezekhez az előírt bánatpénz vagy ennek a városi pénztárba történt letételét igazoló letéti jegy is csatolandó s árverelő zárt ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy az árverési feltételeket, rajzokat stb. ösméri s azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja, szóbelileg árverelők az árverés megkezdése előtt a feltételeket ugyanezen körülmény elismerése végett aláírni tartoznak. Árverelőt tett ajánlata azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis az árverés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Nagyvárad, 1903. szeptember hó 3-án.

Komlóssy József,

jog- és gazdasági tanácsnok, mint az árverelő küldöttség elnöke.

Árverési hirdetmény.

Kis-Küküllőmegyében Magyar-Bénye községének határában, Szépmező vasútállomással szemben fekvő az Elekes községben lévő tartozékkal együtt

körülbelül 800 kataszt. hold földből még pedig 300 hold szántóföld, 300 hold rétek, 100 hold legelő, 40 hold kertek és szőlők stbből álló báró Brukenthal-féle tagosított alapítványi jószág a malomregale joggal, tágas lak és gazdasági épületekkel együtt ismét haszonbérbe adatik, e célból nyilvános árverés

1903. évi szeptember 29-ére, keddre, délelőtt 9 órára

Nagyszébenbe a «Huettér» t. sz. háznak a presbyteriumi üléstermébe tüzetik ki és f. é. szeptember 28-ik d. u. 5 óráig szabadon bányozható, lepecsételt s 880 koronányi készpénz, árfolyamuk 3/4 részéig elfogadható állampapírok vagy a nagyszébeni általános takarékpénztárnak betéti könyvecskéjével álló bányapénzzel ellátott ajánlatok az aóliort presbyteriumnál fogadhatók el

A haszonbéri időszak kezdődik 1903. évi december 1-től és végződik 1915. november 30-án. A kikiáltási ár teszen 8300 koronát, de a presbyterium fenntartja magának azt a jogot, a tett ajánlatok el vagy el nem fogadása iránt szabadon határozni. Minden bővebb feltételek a presbyterium irodájában vagy Dr. Kirchgatter Lajos jószágigazgatónál (Kispiacz 8. hsz.), ki tudakozódásokra a kívánt felvilágosításokat adja, betekintheők. Haszonbérrelni kívánók a jószág megtekintése végett Bethlen-Szt. Miklós szomszéd községében lakó uradalmi gazdatiszthez, Jekel Jánoshoz fordulhatnak.

Megjegyeztetik, hogy a presbyterium hajlandó jövőendőbeli haszonbérrelve a tanyán telépitendő gazdasági épületek felépítése iránt tárgyalásokba becsatlakozni s a létrejött megállapodás értelmében a szükségességeknek felismert építkezéseket az alapítványok költségén is keresztülvitetni.

Nagyszében, 1903. évi augusztus hó 31-én.

A nagyszébeni ev. ágost. hitv. presbyterium.

1584

Őszi búkköny

vetőmag, jutányos napi áron kapható

KLEIN VILMOS SZATMÁRT
Mintázott ajánlat kívánatra. 1565

Birtokbérlet.

1600 hold szántó, 600 hold rét, 600 hold legelő, lakház és gazdasági épületekkel, adóval együtt 15.000 forint évi bérért átadó, Buzafarm-talaj és állattenyésztésnek alkalmas. Közlekedési

Österreicher Bernátnál
1566/4 Nagykanizsán.

Mezei egerek

tömeges és biztos kipusztítására ajánlom az általam készített és már eddig is sok előkelő uradalmakban, nagyobb gazdaságokban, ugyiszinte több községekben a legjobb sikereit használt

egérmérget

labdacok alakban, eddigi tapasztalatok szerint 1 holdra 1-2 kiló elegendőnek bizonyult, 100 kiló ára 80 kor., 50 kilós láda 6 kor.

SIPÓCZ ISTVÁN

gyógyszerész Pécssett, (Barany megye).

Megrendeléshez hatóságilag engedélyt kérek mellékelni.

Kása, aratásra budapesti és debreczeni raktárunkból előnyár mellett kapható, mintát kívánatra küldünk, Deutsch Albert és Fia, Debreczen. 4245

Birtok, mely 611 000 kataszt. hold prima szántóföldből, Temesmegyében, fundus instructussal együtt 6-8 évre bérbeadó. Cím: a kiadóhivatalban. 4246

Acclimatizált francia búzát

ajánlunk őszi vetésre, míg a készlet tart, métermázsanként 17 koronáért Egyed-Csanak (Sopronmege) állomásra szállítva. Legkisebb termés 1200□-öln 10-12 mm., tehát rendkívül bőtermő, meg nem dül s a rozsdának minden eddigi buzák között legjobban ellenál. — Megrendelések intézendők:

Egyedi uradalom intézősége, Egyed (Sopronmege), u. p. Egyed. 1602

Eladó vetőmagbúza.

A toponári bérzadásban eladásra kerül vetőmagnak kiválóan alkalmas, fajtisza és jól beérett diószegi, bányai, ugyiszintén közönséges magyar, valamint acclimatizált francia búza. Felvilágosítás és minták-kal szolgál a toponári bérzadás, Toponár, (Somogy.) 4209

Megjelent A cseléd és gazda

közötti jogviszony szabályozásáról szóló 1876. § és erre vonatkozó

Rendeletek és Döntvények Gyűjteménye írta és magyarázatokkal ellátta

Orincsay László ügyvéd, r. tanácsos, a budapesti IX. ker., kapitányság vezetője. Ára 2 K, portómentes küldéssel 2 K. 26 fill. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Legkiválóbb

Benzinmotoraink

gyárunkban mindenkor tiszta- ben megtekinthetők. Árjegyzékek és költségvetések díjmentesen adatnak. 1515

Beck és Gergely

motor- és gépgyár

Budapest, V. Váci-ut 12.

Szalonna-eladás.

Kitünő prima téli pörkölt sós szalonna

140 m.-mázsa eladó

páronkint 94-96 kilós oldalak; kisebb tételekben is kapható. 1580

Kecskeméten, Varga György-nél,

lakik: V., Zöldkert-utca 71. sz.

Szalonna-eladás.

Cz. Kovács Józsefnél, Kecskeméten 100 métermázsa téli vágásu, szikkadt három táblás

szalonna,

kisebb részletekben is, napi áron eladó. Részletes felvilágosítást, az ár és szállítási feltételek megjelölésével, készséggel nyújt a tulajdonos. 1590

Birtok bérbeadó.

Gróf Zichy Miklós komárom-szentpéteri 2300 holdas birtoka bérbeadó 1904. október 1-től fogva. Felvilágosítással szolgál a birtok tulajdonosa. Közvetítők teljesen kizárva. 1560

LÓBAB

Mélt. Gróf Hunyady József szemesi uradalma

több waggon új lóbabot bocsájt eladásra

szállítva szeptember hótól tavaszig.

Küldendő zsákokban: 10 q. a 16 korona; waggonrakomány 15 korona per q. Mintát kívánatra küldünk bérmentve. Előjegyzéseket már most elfogadunk. — A lóbab kitünő csontnevelő abraknövedék marhák, ménesek részére; kitünő erő- és izom-nevelő nehezen dolgozó lovak, ökrök részére; nagy vadak kedvelt eledele, szoktató és csalétké; mint ősziék előveteménye megbecsülhetlen légenygyújtó tulajdonsága miatt; buza kitünően díszlik utána; mint zöldtrág a kiválóan alkalmas. Idei termés 13 q holdenkénti állagban! Előjegyzéseket elfogad. 1513

Kaszári hivatal Szárszó, Somogy.

Saját készítményű mindennemű gazdasági

ZSÁK

és vízhatlan kazaltakaró

PONYVA

a legelősebb gyári áron kapható

FISCHER-féle

zsák- és ponyvaárúházban

Budapest, Nádor-u. 31-33.

Ponyvakölcsönző intézet.

Bérletet,

500-700 holdasat keresek 6szri vagy tavaszi átvételre, esetleg 3-400 holdas birtokot 20000 ft-vel felzárkóztatással. Szíves ajánlatokat „R.” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbítja.

Az egyetemekhez közel, keresztény uradalomnál 3 határolt terület teljes ellátást kaphat 35-40 ft-ért. Cím: R. K. VIII., Sándor-u. 23/b., II. 8.

ELADUNK

és kölcsön adunk

új és egyszer használt viz-

hatala

TAKARÓ

PONYVÁKAT,

mindenféle nagyságban, új és használt mindennemű

TERMÉNY

ZSÁKOK

repczeponyvákat

a legjutányosabb árak, illetve kölcsönök mellett

KOHN és STEIN

zsák és ponyva gyári raktár

BUDAPEST, V., Béla-utca 8.

Utazási

Zsebkönyv

Ára díszes kötésben 2 korona.

Utazásnál nélkülözhetetlen

Bádeker, uti tanácsadó, napló,

jegyzőkönyv, emlékkönyv egyben.

Megrendelhető a „Köz-

telek” kiadóhivatalánál

Budapest, Üllői-ut 25.

Hirdetési ár minden szövegben A legkisebb

Betöltés

BETÖLTEN

Kerekes családian hosszú gyakorlatszerű felvilágosítások melyek vissza a szorgalmat követő vány-másolatok állást október 1-jén január 1-ig fizetés az első kor, 12 hektolliter liter tengeri, 40 20 kiló ad, kertészet, illetve 2 szobás lakás, uradalom.

Gazda könyvtelben igényű, nős és belső gazdasági ügyvitelre alkalmas 1-éves alkalmi megállapodás nem küldetnek, Klein és Meisnernek, Tisza-Dud

A pityva (Csanád) birtokosai szívesen évi bérbeadásra keres. Folyamatosan igazgatóságuk.

Önálló keresetű 1100 melletti birtokos mely állás a folyó tiszta, ajánlatok másolatoknál és látva Weiss Ferencküldendők.

Gazda József ömölősegy bizományi uradalom gazdasági gyakorlatára. Ez az alkalmi kézikönyv az 1903. évi vizsgálat keretében a magyar-órári közlekedés s az o telhez egy évi gyakorlati és a korlárt van szűkebb gazdasági gyakorlatok lakást kap az uradalom. Az állás azonnali Bizonyítvány-másolatok kérésére gróf irodákhoz ny Budapestben, VIII. királyi-utca 35. Sztánszky Ödön főmére.

A kajd uradalom an t. év 1-én egy gazdasági állás töltendő be. Kizárólag gazdasági v. tanintézetet végző kötelezettség nélküli keresztyény hitves fizetés: egyelőre közpénz és mosásos eladás. Bizonylatokkal esetleg szerelt körözvény Gyula urad. int. Kajdas, Tolpa váradóndók.

Gazda iróki állás azonnali fizetés 800 koronával. A tanintézetet végző emberek, kik az állásnak, küldjék be bizonyítvány-másolatok vissza nem fizetendő. Fisch Mihály, Ikló torjánosi osztály.

Nagyó dunántúli gazdasági kulesári állás betöltésére. A hosszabb praxis. 240 ft és 1/2 kor. nyitvány-igazgató vissza nem fizetendő. Zsigmond, Pécs Gyenes, Vasme

Kereszto gazdasági on (intéző) nagyok vezetésére. Tavaszkönyvtelben járható és számtan uradalmi gépek felvilágosítását nyújt Sikray hűjében, Váci-körút

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetésményei vételnek fel a kedvezményes rovatban és árban.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csakis a hirdető címének kitételével közölünk. **KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.**

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válaszként szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Keresek
nős, családtalan önálló intéző, hosszú gyakorlattal, előnyben felsőgazdasági iskolát végzett, földművelés-iskolát végzett kizárva. Első éven részben mint segédintéző lesz alkalmazva, nagy szorgalmat követve, bizonyítvány-másolatokat nyújtásuk be, melyek vissza nem adtnak, az állást október 1-én, legkésőbb január 1-éig be kell tölteni. Fizetés az első próba évre 800 kor., 12 hektoliter buza, 8 hektoliter tengeri, 40 kilo sza onna, 20 kilo só, kerti föld, 1 tehén-tartás, tizre való gyümölcs, 2 szobás lakás, Török-székosi uradalom. 4255

Gazdasági
könyvvitelben jártas, szerény igényű, nős számtartó, ki a belső gazdasági munkák felügyelése alkalmas, január hó 1-ére alkalmazást nyer. Fizetés megállapodás szerint. Bizonyítvány-másolatok, melyek vissza nem küldetnek, ajánlattal együtt Klein és Meisels bérigazgatóságának, Tisz-Dada küldendők. 4252

A pittvarosi (Úsánán) hitel- és fogyasztási szövetkezet 1200 kor. évi fizetési könyvezetét keres. Folyamodók a szövetkezet igazgatóságához forduljanak. 4251

Önálló intéző
keresetek 1100 holdas Ezek mellett birtokom kezelésére, mely állás a folyó évben betöltendő. Ajánlatok bizonyítvány-másolatokkal és fényképpel ellátva Weiss Ferenc, Eszék I. küldendők. 4224

Gazdasági
gyakorok. Gróf Károlyi József önméltóság csurgói hitbizományi uradalomban egy gazdasági gyakoroki állás jött tiszteletbe. Ezen állásra pályázhatnak középiskolai érettségiző vizsgát 1903. évben jó sikerrel tett fiatal emberek, kik a magyar-óvári akadémiára készülnek s az oda való felvételhez egy évi gazdasági gyakorlatra van szükségük. A gazdasági gyakorokok elnevezést és lakást kap az uradalom részéről. Az állás azonnal elfoglalható. Bizonyítvány-másolatokkal felszerelt kérvények a központi grófi irodához nyújtandók be, Budapesten, VII. ker., Szentkirályi-utca 35. szám alatt, Szűcsné Zsuzsanna főszámvéve címére. 4203

A kajdaci
uradalom az 1. évi október hó 1-én egy gazdasági segédintéző állás töltendő be. Pályázhatnak kizárólag gazdasági akadémiát v. tanintézetet végzett, katonai-kötelezettségüknek elcséget tetti keresztény fiatal emberek. Fizetés: egyelőre 400 korona készpénz és mosáson kivül teljes ellátás. Bizonyítvány-másolatokkal esettel fényképpel felszerelt kérvények Bácsoski Gyula, urad. intéző címére Kajdacs, Toina vármegye küldendők. 4230

Gazdasági
írások állás azonnali betöltendő. Évi fizetés 800 kor. és ellátás mosáson kivül. Azon gazdasági tanintézetet végzett; zsidó fiatal emberek, kik ez állásra rendelkeznek, kizárólag pályázatukat bizonyítvány-másolatokkal, melyek vissza nem küldetnek. Fischer Zsigmond, Fűtelek, u. p. Német-gyenes, Vasmegeve küldendők. 4280

Nagyobb
dunántúli gazdaságban nőiellen rendelkező, nős, kis családú gazdasági tanintézetet végzett; zsidó fiatal emberek, kik ez állásra rendelkeznek, kizárólag pályázatukat bizonyítvány-másolatokkal, melyek vissza nem küldetnek; Fischer Zsigmond, Fűtelek, u. p. Német-gyenes, Vasmegeve küldendők. 4280

Keresetek
gazdasági önálló főtiszt (intéző) nagyobb gazdaság vezetésére. Továbbá: kettős könyvvitelben jártas mérlegképes nős számtartó és egy uradalmi gépész. Bővebb felvilágosítást díjmentesen nyújt Sikray hirdetési irodájában, Váci-körút 38. 4179

ÁLLÁST KERESŐK.

Okl. szeszifőző
és gazdasági mindkét terepen hosszabb gyakorlati tapasztalat, stabilképzésű, vizsgálat, kitűnő referenciákkal állást keres Szives megkeresések „S. G.” jelleg alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Műkertész,
nős, ki jelenleg nagyobb uradalomban működik a kertészet minden ágában kellő praxissal bír, kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, hasonló állást keres bármikor. Címre a kiadóhivatalban. 4202

Földművelés-iskolát
végzett 32 éves gazdasági, 12 évi gyakorlattal, a gazdaság minden ágában, 10-12 szarvasmarha, sertéstenyésztés és hizlalásban, dohány- és cukorrépa-termesztésben, könyvvezetésben kellő jártassággal bír, beszél magyarul és románul, önálló közlésképes állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 4237

Uradalmi bognár,
34 éves, nős, kis családú, jó bizonyítványokkal, állást keres november elsejére, esetleg azonnali belépésre. Gazdasági munkálatokban jártas. Morvai Sándor, Muzsla, Esztergom-megye. 4235

Földművelés-iskolát
végzett, nőiellen egyén, több évi gyakorlattal, magtári vagy gazdasági állást keres azonnali belépésre. Makác Pál, Zsrepséi pályaudvar, Horvát-oroszág. 4243

Ispáni
állást keres január hó 1-re, a gazdaság minden ágában teljesen jártas, 31 éves, nős, kis családú, komoly, energikus, földművelés-iskolát végzett, 18 évi gyakorlattal bír, szerény igényű gazda, ki jelenleg is 5000 holdas gazdaságot vezet minden utasítás nélkül. Címre megindító a kiadóhivatalban. 4217

Lovászmeisteri
állást keres 1904. január 1-én, esetleg azonnali belépésre egy nős, volt lovászorvos, ki jelenleg is nagyobb uradalomban ily minőségben van alkalmazva. Kitűnő ajánlatokkal rendelkezik. Szives megkereséseket Kardos Pál, Kecskés-Dalmand (Tolna-m.) címre kérek. 4218

Kertész,
nős, gyermektelen, a ki kertészeti ágban tökéletesen jártas, többnyire Bécsben és Budapesten nagyobb kertészetben volt alkalmazva, szakmájában nagy kérészetet elfoglalhat, állást keres. Címre Kertész, Budapest, VII., Bosnyák-utca 28., Petrovits József úrnál. 4239

Teljesgazdaság,
állattenyésztés, hizlalásban, a gazdaság szakszerté kezelésében teljesen jártas, 14 évi gyakorlattal bír, kis családú, 33 éves, mérlegképes könyvelő, a magyar, német és szláv nyelvet folyékonyan beszéli, szeszgyár-adminisztrációt, dohány- és cukorrépa-termesztést, szőlőkezelést alaposan érti, október vagy január 1-re szerény igényekkel állást keres. Megkereséseket kér „E. E.” Budapest, József-utca 10. II. em. 24. 4154

Jó bizonyítványokkal
bíró képzett műkertész, ki már gazdaságban is működött, állást keres. Címre: Kényő Ferenc, Budapest, Szt-László-utca 21. 4205

Gazdasági
gépgyári hivatalnok, 30 éves, keresztény, utazó állást keres, ki a terepen már hosszabb idő óta működik, igen jó ajánlatokkal rendelkezik. Megkeresések „Utazó” címen a kiadóhivatalban.

Akadémiai
képzett gazdasági, több évi gyakorlattal és jó bizonyítványokkal október 1-re megjelölés állást keres. Szives megkeresést „K. F. Eszék I.” postacímre. 4240

Földművelés-iskolát
kitűnően végzett, 24 éves, nőiellen, keresztény, erősen szerény igényű, kiszolgált huszárszázad, képzettélegnek megfelelő állást keres október havii belépéssel. Jelenleg egy nagyobb gazdaságban felmondatlan állásban van. Cím Horváth Imre, Mező-Gyán, u. p. Geszt, Bihar-megye. 4242

27 éves,
nőien műkertész, október hó 1-re állást keres. Megkeresések Varga Ferdinánd urad. műkertész, Gyöngyös-Apát, u. p. Német-Genes, Vasmegeve kéretnek. 4207

Kinek kell!
Egy gazdasági iskolát végzett, 9 évi gyakorlattal, a magyar, német, tót és román nyelvet bíró gazdasági, ki jelenleg is 3 gazdaságot kezel, nősülés végett tartós állást keres. **1. évi december hó 1-éig.** Cím: „Nemesen protektum 4234” alatt a kiadóhivatalban. 4228

A gazdasági
minden ágban jártas gazdasági jó praxissal rendelkező, a gazdaság minden ágában jártas, 31 éves, nős, kis családú, komoly, energikus, földművelés-iskolát végzett, 18 évi gyakorlattal bír, szerény igényű gazda, ki jelenleg is 5000 holdas gazdaságot vezet minden utasítás nélkül. Címre megindító a kiadóhivatalban. 4217

Gazdasági írások,
27 éves, nőiellen, ki a gazdasági vizsgát a gazdasági iskolában jó sikerrel tette le és Magyarországon egy és nyarazon nagy uradalomnál 12 évig működött, állást keres azonnali egyterjedelmű gazdaságban. A állás megjelölésén bírja a magyar és jól a német nyelvet és szép írással van. Cím a kiadóhivatalban. 4210

Okl. műkertész,
családú, beszél a magyar, német és román nyelvet, minden ágban kellő jártassággal bír, érti a hazai termények hajtatását, szőlőkezelést, melyekért több kitüntetést kapott; jelenleg is egy nagyobb műkertészetben van alkalmazva, alkalmazást keres 1904. január 1-ére nagyobb uradalmi vagy városi, illetőleg községi kertészetben. Szives megkereséseket a kiadóhivatalba kéretnek. 4173

Keresetek
megvételre négy vagy század darab magbirtok a mezőgazdaságban minden ágában, 2 vagy 3 éves anyas vagy fiú, hideg zuhany-mosással kezelhető középminőségű gyapjával, egy somogy-megyei bérigazgatóság részére. Ajánlatok árjegyzékkel Mars-pált Alföld úrihoz, Toldi pusztára u. p. Somogy-Karád intézők. 4254

Gépszakosok
ajánlatok szerény feltételekkel, jó lovasok, érti a tejlőzést, tenyér készítését. Cím: Rabasovszky András, Olasz-Liszák, Zemplén-megye. 4259

Önálló intéző
állást keres október hó 20-16-1 egy 41 éves, izraelita, nős, kis családú egyén, ki 24 évi gyakorlat alapján a mezőgazdaság minden ágában, a mai kor igényeinek megfelelő szakértelmelemel bír, jelenleg egy 4200 holdas belterjes gazdaságban mint intéző önállóan működik. Szives megkereséseket a lap kiadóhivatalába kéretnek. 4258

Önálló
gazdasági állást keres akadémiai végzettségű, tapasztalt, a gazdaság minden ágában jártas, erősen gazda, ki az állatorvosi akadémiát is végezte és a magyar, német és román nyelvet bírja. Fleischer György, Nagyszében, Rossplatz 5. sz. 4217

Ispán, 4244
végzett földművelés-uradalmakból (daxd) knya kölyök eladó, 10 kor. dráma. Marschall Károly, Tiszaföldvár.

Gazdasági könyvelő,
mérlegképes a kétfős könyvvitelben, magyar és német levelező, ki hosszabb ideig egy belterjesen kezelt birtokon, jelenleg egy felsőmagyarországi nagyobb birtokon, a hol cukorrépa-termesztés, hizlalás, nagy tejgazdaság üzemel, alkalmazva van. Iz. nős, állástajánlatot önhajta és bármikor kifizethet. Szives megkereséseket a lap kiadóhivatala közötti „7000” szám alatt.

Állást keres,
34 éves, nős, családtalan, földművelés-iskolát kitűnő sikerrel végzett egyén, Vas- és Honimegyeiben gazdálkodott, az utóbbi helyen mint bérli. Kitűnő bizonyítványokkal, korán kezdte szerény igényű. Szives megkereséseket kéreknek M. J. Szigvári, Dunas-utca 478. 4222

Egy
földművelés-iskolát végzett, 32 éves, kis családú egyén, ki nagyobb gazdaságban önállóan gazdálkodott, majorgazdai, esetleg privát uradalmi katonai állást keres. Cím: Szondi Katalin, Kisbér, Komárom-m. 4229

Intéző
állást önjelölt elnyerni, 40 éves, rom. kath. vallású, kis családú, 20 évi gyakorlattal bír, józan életű, szorgalmas, nem oklevéllel gazdálkodik, szerény; jelenleg is egy 5000 holdas bérigazgatóságban 12 év óta önállóan vezet. Állásom január 1-ére változtatni szándékosom. Szives megkereséseket Hittor Sándor, Bihar-lye címre kérek. 4236

Gazdatiszt,
rom. kath. 40 éves, nős, kis családú, gazdasági iskolát végzett, cukorrépa és burgonyatermesztést, tejgazdaságot és hizlalást kiválóan érti. Jelenleg is 1050 holdas intenzív gazdaságban önállóan kezel állást keres. Szives ajánlatok nemetelt írva. „Erélyes gazda” címen, Tölmegyer, Nyitra-megye kéretnek. 4241

Vinczelléri
állást keres, 27 éves, nőiellen, a pozsonyi vinczelléri-iskolát jó eredménnyel végezte, 3 évi gyakorlatra van, jelenleg nagyobb uradalomban szőlőt, konyhakortot, pinczét és gyümölcsöt kezel, állás január 1-én elfoglal. Papp Béla, Hodina, u. p. Galánta, Pozsony-m. 4195

Gépszakos,
ki szeszgyárban stabilgép mellett több éven át működött, melletti belépésre állást keres. Címre a kiadóhivatalban. 4255

Állást keres
okleveles műkertész, nős, 42 éves, tehetséges gyermekével, szeptember vagy október 1-én, érti a kereskedelmi kertészetet, tőli melegágyakban nagyban termelést, szőlő-nyereménygyártást és birtok tenyésztését, parkitározást, ivóvízvezeték-kezelést, falkola-kezelést, legalkalmasabb fás- és zölden stb. Józsanág és bűntudatosság biztosították. Állást szerény feltételek mellett várja. Címre a kiadóhivatalban. 4057

ÁLLATOK.
Megvételre keresetek hizlaltas, cizájából 50-60 darab fiatalabb szlaj magyar vagy tarka ökör, esetleg kifejlődött únó, átvetélt feltételek megjelölésével ajánlatot kér: Uradalmi intézőség, Mikosd per Zalabér. 4171

Erdélyi ökrötínó
30 drb 1 1/2 éves és 40 drb 2 1/2 éves, továbbá 24 drb 1 1/2-2 1/2 éves tarka ökrötínó és 50 drb 7 hónapos kisjenő fajta korcsasüldő eladó, méltóságos báró Bornemissza Elemér ur hadvérti gazdaságában. Kisebbségi felvilágosítással szolgál Neményi József intéző Hadrvé u. p. Gerend, Erdély. 4190

3 darab
tisztavérű, 8 hetes tacsó (daxd) knya kölyök eladó, 10 kor. dráma. Marschall Károly, Tiszaföldvár.

Hertelendy Ferencz
beszecsé-lomaji gazdaságban (vasútállomás) eladó 10 darab tisztavérű hágokepes bika és több piuzgani kanca-csikó betegni való 3 éves, egy 6 éves jégytelen fekete kanca női vadász paripa, 10 markos, rendkívül biztos úgró, perfect belovagolva, egy amerikai sebesügető 5 éves kanca 10 markon felül, egy körforgó legújabb szerkezettű szénaprés egy idejében használva. Bővebbet: Botlehem Vendel gazdasági. Ugyanitt kitűnő asztali bor 44 fillér literje, 1902. évi termés. 4156

„ZALABÉRTŐ”
Hír- és közértesítő lap. Szerkesztő: Dr. S. J. Szigvári. Főszerkesztő: Dr. S. J. Szigvári. Hely: Dunas-utca 478. 4222

30 darab
fejős tehén, 1 bika keresetek megvételre. Ajánlatok a faj, az állatok leírása, ár megjelölés, a napi termennyiség juttatásával kéretnek. **Gazd. Intézőség, Irvánudvar,** u. p. Pleternica, Szlavonia. 4231

Bedőházi Pál urad. tisztartó
Kutyfalva, Alsó Fehér-m., megbízásokat fogad el igaz ökrök, leközni való ökrök, tinó, üsző, tehének és borjak megvételére. Szives megkeresést kér: Bedőházi Pál, Kutyfalva Vasuti megállóhely helyt. 4122

Eladó
80 darab 1 éves prima ökrötínó. Felvilágosítással szolgál Fadrány Miklós földbíró, Mező-Dobrán, u. p. Mező-Kapcs, vasuti állomás Radnoth. 4213

Egy „Landauer”
jó karban Kőber-féle gyártmányú, ocsú eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4240

„Őszi
büköny

kitűnő minőségben rendkívül jutányosan kapható

Haldek

magnagykereskedésében BUDAPEST, Károly-körút 9. sz.

Tisztavérű
yorkshire, most leválasztott, 8-9 hetes nagy fajta malacok kaphatók a balaton szl-zyörgyri uradalomban. Árak kgc-ként egy korona hatvan fillér. Bővebb felvilágosítással szolgál a számtartó hivatal Balaton Szt.-Györgyben. 4232

Tisztavérű
berksbirei tenyészetéből néhány számfeltett igen szép, 6 és 10 hetes keza és kan malac eladó. Niederhauser Bökés-Gyula. 4248

Eladó
120 drb 4 1/2 éves tinó, 10-12 métermésza, páronkénti szuliban, Lázár Albert búrász-bocsárdi gazdaságban, kisebbségi menziszegben is. Posta- és távirdeállomás Karácsonyfalva, Erdély. 4201

Komondorkölyökek
I. díjakkal a nemzetközi állatkiállításokon résztvevők, hófehér sző, mint házőrő valamint luxuseb egyaránt imponáló állatok kaphatók 2 hónapos korban dbonként 20-25 forint Komptner Ernő uradalmi háztartás Simentornán. 4182

VEGYESEK.

Homoki
vagy szász büköny (viciá villosos rozsszal vetve legkorábbi zöldségtermény növénynek, magját métermészáink 40 koronáért szállít Gaal Gaston gazdasága, Boglár (Somogy-m.). 4167

Egy ezer
holdas birtok teljes felszereléshez szerek, ekék, rosták, gépek stb., szóval összes gazdasági tárgyakat és állatokat részben vagy egészben készpénzért megvesz Richler Samu. Zalatbérben. 4255

Vetőmagvak.
Őszi bükönyt és Montánrozsozt ajánl Kuttler B. Győr. 4214

Aspasia burgonya,
kőrülből 20 vargon, szeptember hónap szállítás eladó Zweis L. és fiaival, Galgócz, Nyitra-megye. 4211

Egy Friedländer-féle j6
karban levő gépmotor elnyos árban eladó, a városi gazdasági hivatalnál Szatmáron. 4202

Egy „Landauer”
jó karban Kőber-féle gyártmányú, ocsú eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4240

„Őszi
büköny

kitűnő minőségben rendkívül jutányosan kapható

Haldek

magnagykereskedésében BUDAPEST, Károly-körút 9. sz.

Bivaly
minden minőségben és számban veszek. Leveleket „Bevásárló” címen továbbítható a kiadóhivatal. 4250

Sertések-et

sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon

Értékesít
Grünwald Lipót

sörtés-bizományos - BUDAPEST, - VII. Hunyady-tér 2.

Felvilágosítások készséggel adnak díjmentesen.

Valódi erélyi tinók és járnok ökrökkel is szolgálhatok.

GŐZMIVELÉS.
 Nagyobb területek szántását gőzekével
 hajlandó vagyok elvállalni; építgy
 mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.
 Érdeklődők kéreknek, hogy alantí ezimemhez forduljanak.
WOLFF ERNŐ, gőzszántási vállalkozó
 BUDAPEST-KELENFÖLD.

Coxin
 új szer fényképezési
 lemezek, film-tekeresek stb.
 előhívásához
sötétkamra nélkül
 nappali vagy
 mesterséges világítás mellett
 (törvényileg védve)
 Kapható minden ilyenmü üzletben.
Coxin nem festett előhívó.
Coxin nem szükségel sem-
 minemü új készüléket
 s ismételten használható mindig.
 Csakis ismételőadónak.
Coxin-Export-Gesellschaft
 Wien, VII/2, Breitegasse 9.

Több millió
 nemes füzügvány, u. m. arany-
 füz, kenderfüz, Urolfüz, Kaspi-
 füz, aurora-purpura és cenzora-
 vitalina eladó. Előjegyzések már
 most elfogadhatók. Bővebb fel-
 világosítást ad Bánky András
 gazdasága, u. p. Valkány (vas-
 u. állomás) Torontálmegye. 4192

A magyar
 gazdaságtudósok és erdésze-
 tek országos egyesülete
 ajánlja a földbirtokos és bér-
 uraknak állásukhoz illő osztá-
 lyánál bejelentett tagjait el-
 helyezésre. Az ez ügyben való
 minden felvilágosítás és a köz-
 vetítés teljesen díjmentes.

Mezőgazdaság
 és erdészettel foglalko-
 zók nyugdíjintézkedése. Ezzel
 közöl biztosításokat: nyugdíjra,
 rokkantsági díjra és özvegyi
 díjra, mezőgazdasági, erdészeti
 és ezekkel rokon foglalkozásu
 egyének számára a legelőszob-
 díjtelekkel, mert nem nyo-
 rászokódásra alakult vállalat.
 Kívánatra alapszabály díjtábla-
 zattal és bővebb felvilágosítás-
 sal szolgál az igazgatóság:
 Budapest, Köztelek, DU61-61
 25. szám

Bérbe adó
 egy 1000 és egy
 2000 holdas
 kitünő birtok.
 Felvilágosítással szolgál
Kövesdy Jenő
 Nagykanizsa.

A szegedi kenderfonógyár részvény-társaság Szegeden
 ajánl jótállás mellett a legjobb valódi angol tégely-
 aczélból készült
gőzeke sodronyköteleket
 elismert legjobb minőségben és olesó árban.
 Ugyanott legelőnyösebb beszerzési forrás mindennemü
 gazdasági kötélárak, kenderzsákok stb. részére.

Cs. és kir. 12. számú vonat-osztály.
Hirdetmény.
 Folyó évi október hó 6-án reggeli 7 órától a vonat-
 csapatnak körülbelül **140 kincstári**, nagyobb-
 részt menetelésre használt **kimustrált lova** fog
Nagyszébenben, a **Herman-téren** (a nagy gya-
 logsági-kaszárnya előtt) árverés útján kiselejteztetni.
 A lovak a legtöbbet ígérőnek azonnali kész-
 pénzfizetés és a megfelelő fokozat szerinti bélyeg-
 illeték letéteményezése ellenében átadatnak.
 NAGY-SZEBEN, 1903. szeptember hó 10.
 A cs. és k. 12. sz. vonat-osztály
 eladási bizottsága.

Hirdetések felvételnek a „Köztelek”
 kiadóhivatalában
 Budapest, Ullői-ut 25

Magyar Olajipar Részv.-Társ.
 IRODA: BUDAPEST, IX., Soroksári-ut 11. sz.
 VII., Károly-körut 3. sz. GYÁR: 1006

Vásárol:
 Lenmagot,
 Repcét,
 Gomborkát,
 Kendermagot,
 Napraforgót,
 Tökmagot,
 Ricinusmagot.

Szállít:
Olajpogácsát,
 Repceolajat,
 Lenolajat,
 Olivaolajat,
 Gépolajat,
 Petroleumot,
 Carbolineumot,
 Tovothekenöcsöt,
 Kocsikenöcsöt.

Őszi vetésre ajánljuk
 a meddig a készlet tart — az általános elterjedt és ismeretes
diószegi óriási vetőmagbuzánkat,
 mely a legkülönbözőbb vidékekről hozzánk juttatott tudósítások szerin
 a legjobbnak bizonyult és más buzához viszonyítva magasabb szem
 és szalma-termést adott. 500 kg.-on aluli mennyiséget nem szállítunk.
 Kívánatra árajánlatot és mintát küldünk. 1481
Diószegi cukorgyár, Diószegen, Pozsonym.

ACZÉL EKÉK
 ajánlom a legjobban bevált szerkezetü teljesen aczél
 anyagból, pánczél aczélkormányokkal, tégelyaczélból
 készült ekefejjel **EGYES EGYETEMES** és **TÖBBVASU**
EKÉMET, valamint talajmivelő eszközeimet **TELJES**
SZAVATOSSÁGGAL olesó ár és kedvező feltételek mellett

BÄCHER RUDOLF KIZÁRÓLAGOS EKEGYÁRA
 BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 68. SZ.
 Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

“Patria” nyomdai részvénytársaság nyomása Budapest, IX., Ullői-ut 25. (Köztelek.